

Beskrivning av vårt arbete med
kunskap och kompetens

Verksamhetsrapport 2017

Östra Göinge
kommun

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Inledning	4
- transparens av hur väl kommunen lever upp till olika krav - lärande och utveckling - underlag för framtida prioriteringar	4
Vår organisation	4
Kvalitet och hur vi lever upp till uppdraget	5
Förskolan	5
Grundskola	8
Fritidshemsverksamhet	16
Barn- och elevhälsa	18
Introduktionsprogrammen	20
Kommunala Aktivitetsansvaret (KAA)	22
Kultur- och fritidsverksamhet	23
Måltider	27
Bilaga 1 Kommunens uppdrag och prioriteringar	31

Sammanfattning

I verksamhetsrapporten beskrivs resultatet av kommunens arbete inom utmaningsområdet Kunskap och kompetens. Verksamhetsrapporten omfattar förskola, grundskola, grundsärskola, fritidshem, barn- och elevhälsa, gymnasieskolan, individuella program, kultur och fritid, samt musikskola. Inom utmaningsområdet ingår även måltider inom grund- och gymnasieskola, förskola samt fritidshem.

I sammanfattningen vill vi särskilt lyfta fram fyra teman som är genomgående i rapporten:

- ökade antalet nyanlända ställer nya krav på verksamheten,
- skolans måloppfyllelse har både en positiv och negativ utveckling,
- närvaron i våra verksamheter
- pojkar och flickor på lika villkor

Under åren 2015-2017 har kommunen tagit emot ett stort antal **nyanlända**. Detta har ställt krav på verksamheterna kopplat till expansionsbehov, lokaler, behov av utökning av personella resurser, förändrade och utvecklade metoder och arbetssätt för att möta delvis nya målgrupper. Detta har präglat mycket av arbetet inom samtliga verksamheter. Samtidigt med denna omställning för att möta den nya situationen har befintlig verksamhet förväntats pågå och leverera minst samma kvalitet som tidigare.

Skolresultaten för såväl årskurs 6 som årskurs 9 visar både positiv och negativ utveckling. För årskurs 6 sjönk meritvärdet, samtidigt som andelen nyanlända ökade i hög grad. Exkluderas nyanlända i analysen stiger meritvärdet till en nivå som ligger i linje med föregående år (någon nationell jämförelse går inte att göra). För elever som inte är nyanlända är det allt färre som saknar betyg i flera eller alla ämnen. Detta visar att arbetet med att lyfta elever med svårigheter har gett goda resultat.

För årskurs 9 ser vi liknande tendenser. Här har meritvärdet stigit, men från låga nivåer. Exkluderas nyanlända ligger meritvärdet i nivå med riket, och när det gäller behörighet till gymnasieskolan ligger kommunen till och med något över snittet i riket. För nyanlända elever kvarstår dock en stor insats för att de ska uppnå den kunskapsnivå som krävs för att ta sig vidare till gymnasiet.

Närvaron har blivit en allt viktigare fråga för samtliga våra verksamheter. För förskolan avser vi värdera förutsättningarna att få ytterligare barn att delta i förskoleverksamheterna. Detta utifrån att forskningen pekar på att barn som deltar i förskoleverksamheten har större förutsättningar att klara skolgången. För grundskolan handlar närvaron om såväl skolplikten som att närvaron är en förutsättning för lärande. För grundskolan finns fortsatt utvecklingsbehov i hur vi arbetar med ogiltig frånvaro. På samma sätt kommer vi sätta ljuset på närvarouppföljning kopplat till kommunens gymnasieelever samt elever inom Introduktionsprogrammen där frånvaron är allt för hög idag.

Det fjärde området där vi ser behov av fortsatt arbete är **skillnaderna mellan pojkar och flickor**. Skillnaderna kan förväntas grundläggas tidigt och är därför relevant redan från förskoleåldern (saknar dock kunskap om detta idag på ett systematiskt sätt). Grundskolans resultat visar på stora skillnader mellan pojkar och flickor där flickorna har klart högre meritvärde i genomsnitt än pojkar. Skillnaderna är större än i riket och där hittar vi skillnader mellan våra två högstadieskolor. Vi ser också skillnader i fritidsverksamheterna där fler pojkar är medlemmar i fritidsgården, eller pojkar som tar del av fotbollssluss för nyanlända.

Inledning

Verksamhetsrapporten är en beskrivning av vårt arbete med att leva upp till de krav och förväntningar som ställs på oss genom politiska prioriteringar, lagstiftning och andra krav. Dessutom följer vi upp vår förmåga att leva upp till förväntningar och krav från invånare, företagare och besökare i kommunen. Med hjälp av rapporten vill vi skapa:

- **transparens av hur väl kommunen lever upp till olika krav**
- **lärande och utveckling**
- **underlag för framtida prioriteringar**

Rapporten vänder sig till våra förtroendevalda, invånare men även till förvaltningens egen personal.

Denna rapport omfattar utmaningsområdet Kunskap och kompetens vilket inkluderar förskola, grundskola, grundsärskola, fritidshem, barn- och elevhälsa, gymnasieskolan, individuella program, kultur och fritid, samt musikskola. Inom utmaningsområdet ingår även måltider inom grund- och gymnasieskola, förskola samt fritidshem.

Vår organisation

Merparten av verksamheterna inom utmaningsområdet Kunskap och kompetens återfinns inom ett och samma verksamhetsområde (Familj och utbildning). Detta är verksamheterna förskola, grundskola, grundsärskola, fritidshem, barn- och elevhälsa, kultur och fritid samt musikskola. De individuella programmen ingår i verksamhetsområdet för Arbete och inflyttning, emedan måltider är en central resurs inom Ekonomi och intern service.

Kommunen har ingen gymnasieskola med nationella program utan eleverna går på gymnasieskolor i grannkommunerna.

Kommunen har 11 förskolor och 7 grundskolor samt Introduktionsprogrammen på Göinge utbildningscenter. I följande tabell återfinns hur många barn och elever som finns i de olika verksamheterna:

Verksamhet	Antal barn/elever 15 okt 2016
Förskola	683
Förskoleklass	161
Grundskola	1 415
Grundsärskola	14
Fritidshem	611
Introduktionsprogrammen	148
Gymnasiesärskola	2
Nationella program i andra kommuner	434

Källa: Jämförelsetal, Skolverket

Kultur- och fritidsenheten ansvarar för följande kommunala anläggningar:

Kommunala anläggningar	Antal
Bibliotek/kulturhus	5
Idrottshallar	3
Gymnastikhallar	4
Ishall	1
Simhall	1

Kommunala anläggningar	Antal
Fritidsgårdar	2
Friluftsbad	2
Vandringsleder och kanotleder	4
Badplatser	4

Kvalitet och hur vi lever upp till uppdraget

Förskolan

För att driva på förskolans utvecklingsarbete vill vi särskilt lyfta fram ledningsgruppens arbete, utvecklingspedagogerna och det kollegiala lärandet.

Kommunen är indelad i fem förskoleområden. Förskolecheferna skapar ett nätverk för samarbete och utbyte mellan sig och ingår även i ledningsgruppen för Familj och utbildning. Utifrån nationella mål i styrdokument, Familj och utbildnings gemensamt satta mål samt politikens strategi *En bra start i livet* planerar man och genomför olika insatser. Parallellt med dessa övergripande mål driver också varje förskolechef egna utvecklingsområden på sina förskolor, beskrivna i enhetsmål.

Inom respektive förskoleområde finns det utvecklingspedagoger vars uppdrag är att tillsammans med förskolechef leda och driva på den pedagogiska utvecklingen och det systematiska kvalitetsarbetet. Förskolan har under några år använt sig av en gemensam mall för att identifiera utvecklingsbehov och dess önskade läge, analysera och hitta åtgärder.

En framgångsfaktor, väl förankrad i forskning, är det kollegiala lärandet. Exempel på hur förskolorna arbetar med detta är reflektionsgrupper, bokcirklar och självskattningar. En dag var sjätte vecka avlöses arbetslagen av Kulturteamet¹ för att få tid att arbeta med sitt utvecklingsarbete. Utöver detta har regelbunden reflektions- och planeringstid varje vecka.

2017 års prioriteringar

En stor andel av barnen på förskolan har kommit till Sverige de senaste åren och det finns idag flera olika språk och nationaliteter. Därtill finns det i kommunen en överrepresentation av barn med olika språkstörningar samt att vi ligger under rikssnittet för andelen föräldrar som har en eftergymnasial utbildning. Detta har utmanat verksamheten och pedagogerna på i princip samtliga förskolor i kommunen. Omställningsarbetet har inneburit att kommunen jobbat aktivt med kompetensutveckling av personal och hittat nya arbetssätt för att möta förändringen, samt säkerställt rekrytering för att upprätthålla balans mellan antal barn och pedagogisk personal. Arbetet med språkutveckling och flerspråkighet utgjorde därför ett prioriterat område för 2017 utifrån likvärdighet och tillgänglighet.

Ett andra prioriterat område har varit arbetet med digitala verktyg i den pedagogiska miljön. Vår analys visar att det fanns gott om digital teknik² på förskolorna. Dock saknas en likvärdighet i användandet av dessa. För att arbetet med digitala verktyg ska finnas som en naturlig del i verksamheten krävs ett kollegialt lärande och en strävan att pedagogerna arbetar utifrån etablerade modell och metoder. Därför valdes användande och kunskap om digitalisering utifrån likvärdighet och tillgänglighet som ett prioriterat område för 2017.

Resultat och analys av förskolan

Så här har det gått med våra prioriteringar

När det gäller kunskap om och användande av digitalt lärande finns en positiv trend. Idag finns det en god och likvärdig tillgång till digital teknik på förskolorna, samt påkopplade kompetens-

¹ Kulturteamet avlöser alla arbetslag en dag var sjätte vecka så att personalen ges möjlighet att planera, utvärdera och utveckla sin verksamhet under dagtid, samtidigt som barnen i sin egen trygga miljö möter kultur på ett annorlunda sätt. De som ingår i teamet skapar en speciell miljö kring det tema som är aktuellt och bygger upp ett spännande rum inne eller ute beroende på väder, barngrupp och temats art.

² Utgångspunkten är 3 iPads/avdelning men det finns på vissa avdelningar fler samt andra former av digitala verktyg.

utvecklingsinsatser och stöd av IKT-pedagog³. Lärmiljöerna kopplas ofta till den digitala tekniken, t ex upplevelserum och hur barnen själva dokumenterar sitt lärande. De introduceras i programmering och stimuleras till kreativt skapande. Detta har enligt förvaltningens bedömning, bl a utifrån kvalitetsberättelser, förbättrat förutsättningarna för ett ökat upplevelsebaserat lärande där man dokumenterar dagen och reflekterar tillsammans med barnen.

Den digitala tekniken⁴ har även skapat bättre förutsättningar för att delge information till föräldrarna och där de kan följa barnens dag och utveckling. Även om tamburkontakten⁵ fortfarande är central och av stor vikt så har detta verktyg bidragit till fler kommunikationsvägar mellan förskola och hem.

När det gäller språkutveckling för barn som är flerspråkiga saknar vi idag en samlad bild av hur väl vi lyckats med resultatet. För att stötta pedagogerna och för att kunna utveckla barnens språkutveckling har förskolorna börjat använda sig av en metod som kallas för TRAS⁶. Metoden används dock i begränsad omfattning i förskolorna. I takt med att metoden implementeras kommer vi även bättre kunna följa barnens språkutveckling. Frågan är viktig då forskningen är tydlig med att utvecklingen av modersmålet är viktig för att barn med utländsk bakgrund ska lära sig svenska och utveckla kunskaper inom andra områden. Totalt hade Östra Göinge Kommun 144 flerspråkiga barn i sina förskolor maj månad 2016. Totalt fanns det 28 olika språk inklusive det svenska språket.

Förskolan avser att utarbeta en särskild handlingsplan (klar under början av 2018) för att arbeta med flerspråkighet och modersmål.

Så här har det gått utifrån grunduppdraget

Inledningsvis kan vi konstatera att förskolan saknar systematiska underlag som visar på kvaliteten i våra samtliga förskolor utifrån barnens utveckling. Detta är något som behöver utvecklas. Inte bara för att vi ska kunna följa upp, utan för att få en ökad fokus på lärande och utbildningsaspekterna i förskolans verksamhet där fokus är riktat mot barnens utveckling. Resultatredovisningen kommer därför fokuseras på de delar där det finns ett strukturerat underlag för att beskriva verksamhetens resultat. Det underlag som finns och som delvis beskriver barnens situation i förskolan är kommunens föräldraenkät⁷. Enkätsvaren visar på en generellt hög nöjdhet hos föräldrarna, även sett över åren. Marginella skillnader går att finna. Intressant är att det finns en något högre nöjdhet gällande frågan om barnen har roligt på förskolan, jämfört med frågan om barnen lär sig respektive får det stöd de behöver.

I tabellen nedan återfinns en jämförelse mellan kommunen och Skåne respektive riket. Därtill ser vi förändringar över tid. Tabellen visar att antalet barn mellan åren 2013 - 2016 i såväl Östra Göinge som i Skåne och övriga riket. Ökningen är dock betydligt högre i Östra Göinge (motsvarar 9 % ökning) jämfört med Skåne (3 %) och riket (2 %). Av förklarliga skäl har en så kraftig expansion varit en utmaning för verksamheten att hantera och präglar mycket av utvecklingsarbetet. Även om antalet barn har ökat kraftigt kan vi dock konstatera att kommunen lyckats hålla jämna steg med personaltillskott, och till och med lyckats minska antalet barn per examinerad förskollärare under perioden. Detta kan jämföras med riket i övrigt där det är allt fler barn per utbildad förskollärare. Denna utveckling har gjort att Östra Göinge kommun nu har samma täthet av utbildade förskollärare som i såväl Skåne som resten av riket.

³ Informations- och kommunikationsteknologi (IKT)

⁴ Här genom ett digitalt kommunikationsverktyg kallat Pluttra, www.pluttra.se

⁵ Mötet mellan vårdnadshavare och personal när barnet hämtas och lämnas

⁶ TRAS (Tidig Registrering Av Språkutveckling) är ett forskningsbaserat material som tar hänsyn till flera olika språkliga aspekter i barnets utveckling. TRAS är ett verktyg för förskolans personal i att följa varje enskilt barns språkliga utveckling. Med TRAS som metod får man vägledning och struktur i det pedagogiska arbetet.

⁷ Svarsfrekvens motsvarande 42 % år 2017, 43 % 2016 och 50 % år 2015.

Huvudman	Barn 1-5 år, totalt antal i kommunen	Barn, totalt antal inskrivna, 1-5 år	Barn, andel (%) i enskild regi	Anställda, andel (%) årsarbetare med förskolläraryrket, kommunal regi	Personaltäthet, antal barn per årsarbetare med förskolläraryrket, kommunal regi	Personaltäthet, antal barn per årsarbetare, kommunal regi
Östra Göinge 2013	731	627 (86 %)	2	.	.	6,1
Östra Göinge 2014	745	632 (85 %)	2	46	12,7	5,6
Östra Göinge 2015	774	647 (84 %)	4	45	12,5	5,6
Östra Göinge 2016	798	683 (86 %)	5	46	12,1	5,6
Skåne 2013	79132	67151 (85 %)	20	.	.	5,4
Skåne 2014	80079	66983 (84 %)	19	46	11,4	5,3
Skåne 2015	81161	68418 (84 %)	20	46	11,6	5,3
Skåne 2016	81479	69262 (85 %)	20	42	12,1	5,1
Riket totalt 2013	578387	489275 (85 %)	20	.	.	5,4
Riket totalt 2014	584425	485721 (83 %)	19	46	11,6	5,3
Riket totalt 2015	590767	493609 (84 %)	20	45	11,7	5,3
Riket totalt 2016	594177	501013 (84 %)	20	42	12,2	5,2

Källa: Jämförelsetal, Skolverket

Som framgår av tabellen ovan är 86 % av kommunens barn (åldrarna 1-5 år) inskrivna i förskolan, vilket ligger i paritet med riket. Detta är lite ökning jämfört med 2015. Mot bakgrunden av den forskning som finns för vikten av att delta i förskoleverksamhet för att få en bra grund i sitt lärande och utifrån kommunens relativt höga andel barn med språkstörningar, flerspråkighet och låg utbildningsnivå i kommunen bör ambitionen vara att öka andelen barn som är inskrivna på förskolan.

Tabellen visar även att majoriteten av barnen går i kommunalt drivna förskolor. 5 % av barnen är i fristående förskolor (vilket är en ökning jämfört med tidigare år), vilket kan jämföras med rikssnittet om 20 %. Det har bara funnits en privat förskola i kommunen men kommer under 2018 att bli tre vilket ökar möjligheten för föräldrar att välja fristående förskolor. I kombination med en ökad inflyttning expanderar även kommunens egna förskolor. I januari 2018 öppnar en ny förskola i Hanaskog och året efter en i Knislinge och ytterligare en i Broby. En ständig översyn pågår för att möta den ökade efterfrågan på förskoleplatser. Kommunen lägger stor vikt på att tänka strategiskt kring hur förskoleverksamheten ska utformas för att möta framtida behov. Genom olika tidsbegränsade lösningar har kommunen alltid levt upp till fyramånadersregeln för placering.

Under 2016 fick alla områden en extra tilldelning i budgeten för att kunna utveckla lärmiljöerna. Under våren 2017 gjorde verksamhetsområdeschef och utvecklingsledare verksamhetsbesök på alla avdelningar utifrån perspektivet lärmiljö. Besöken visade på en ökad insikt och medvetenhet kring hur denna påverkar barns lärande, men de visade också att det finns skillnader mellan förskolorna. Även barnens delaktighet i utformandet av miljöerna hade ökat. På förskolorna har självskattningar genomförts vilket visar på en progression. I elevernas måluppfyllelse när de börjar skolan ser vi en trend av stora skillnader mellan pojkar och flickors lärande. Hur kan lärmiljöer och förskolans verksamhet påverka detta? Denna fråga behöver diskuteras mer än vad den gör idag.

Förvaltningens samlade rekommendationer

Resultatanalysen visar att förskolan har:

- Nöjda vårdnadshavare
- God tillgång till digital teknik samt ökad kunskap kring dess användande
- Lyckats upprätthålla god tillgång till kvalificerad personal trots kraftig expansion av antal barn

- Generellt sett anpassade lokaler vilket möjliggör goda lärmiljöer, både inne och ute, även om det finns skillnader mellan de olika förskolorna och i vilken grad de utmanar och utvecklar barnens lärande.

Analysen i tidigare avsnitt pekar på följande utvecklingsområde utifrån grunduppdraget:

- Arbetet med språkutveckling och flerspråkighet är fortfarande en utmaning och centralt för att förskolan ska lyckas i sitt uppdrag
- Stort behov av att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet så att huvudman kan följa förskolans måluppfyllelse i relation till barnens utveckling och lärande och därmed stärka fokus på förskolans pedagogiska uppdrag
- Analysera och bättre förstå vad som skulle krävas för att öka andelen barn som går på förskola
- Undersöka om det finns lika förutsättningar för pojkar och flickor i förskolans verksamhet
- Ytterligare stärka kopplingen mellan verksamheternas lärmiljöer och aktiviteter till styrdokumentet
- Säkerställa att förskolan utnyttjar möjligheterna med den digitala tekniken, såväl i det pedagogiska uppdraget som dialogen med hemmet.
- Utveckla rutiner för och arbetsformer kring barnhälsoarbetet så att det finns en likvärdighet i kommunen
- Säkerställa att alla avdelningar även fortsättningsvis har adekvat antal förskollärare
- Anpassa och bygga ut lokaler för att möta behovet av fungerande lärmiljöer i samband med ett ökat barnantal

Grundskola

Kommunen har vid utgången av 2017 sju grundskolor, fördelade på sex rektorer. Det har varit en stor tillströmning och fluktuation bland elevgrupperna, ca 250 elever på två år har tillkommit. Antalet har ökat på alla skolor och är relativt jämnt fördelat i kommunen. Idag är var femte elev nyanländ enligt Skolverkets definition. Detta innebär utmaningar för skolorna, dels lokalmässigt men även pedagogiskt och för kompetensförsörjningen. Att Göinge In har öppnat har underlättat mottagandet.

Rektorsgruppen träffas regelbundet och många beslut fattas gemensamt utifrån erfarenhetsutbyte för att skapa likvärdighet och. Alla rektorer har redan eller går rektorsutbildningen.

I vårt kulturarbete har vi liksom de senaste åren fått en avsevärd summa från Kulturrådet, för läsår 2016/17 var summan 370 000 kr. Det finns sedan länge en långsiktig strategi för att erbjuda alla våra elever olika former av kulturaktiviteter under året. Detta arbete har blivit allt mer strukturerat och har ett större samarbete med Kultur och fritid via en nätverksgrupp där gemensamma aktiviteter för skola, bibliotek och kultur. Detta är en viktig del i det språkstödande arbetet och under våren planerades för hur detta ska stärka åk 3, 6 och 9 inför nationella prov i svenska.

Övriga nätverksgrupper som finns för att skapa likvärdighet och bidra till en ökad måluppfyllelse är grupp för pedagoger som jobbar med specialpedagogik samt för IKT-pedagoger⁸. Båda grupperna träffas regelbundet och har en tydlig agenda för sitt uppdrag. Det finns en kommunövergripande IKT-pedagog (inför läsår 17/18 2 stycken), och sedan en på varje rektorsområde som har detta som del i sin tjänst.

Läsåret 2016/17 har liksom tidigare präglats av arbete kring nyanländas lärande, satsningar på kompetensutveckling, IKT, en inkluderande och språkutvecklande undervisning samt

⁸ Informations- och kommunikationsteknologi (IKT)

värdegrundsarbete. Att kunna bemöta alla elever och anpassa miljön så att den blir trygg och stimulerande är både den viktigaste av skolans uppgifter men också den mest utmanande.

Kompetensförsörjningen har varit en utmaning. Kommunen har dock relativt hög lärartäthet och andel med legitimation, även om vi ser att vi liksom övriga landet minskat något⁹. Detta är ett prioriterat område inför kommande läsår.

Resultat och analys av grundskolan

Så här har det gått med våra prioriteringar

Det vi kan se är att de satsningar som gjorts gynnar alla elever och inte bara målgruppen nyanlända eller elever i behov av stöd. Detta hänger nära samman med det sedan tidigare påbörjade utvecklingsområdet inkluderande arbetssätt, formativt lärande och bedömning samt ökade kunskaper kring olika anpassningar.

När det gäller utlandsfödda elever kan vi se att de genomsnittliga meritvärdena har försämrats mellan åren 2015/16 och 2016/17, från 156,6 till 130,7 i snitt. Det ska dock sägas att det är relativt få elever vilket gör att enskilda individers resultat kan få visst genomslag på det samlade resultatet.

Användningen av digital teknik har ökat och genom att alla elever på högstadiet har en egen enhet så har arbetssättet förändrats. IKT-pedagogerna har regelbundna avstämmningar där de diskuterar denna fråga. De digitala läresurserna används allt mer, och gällande studi.se¹⁰ så var kommunen ledande i landet i användning.

Det finns fortfarande många utmaningar hur lärarna kan arbeta språkutvecklande i alla ämnen. I årskurs 9 har det skett en markant försämring i svenska och där nu strax över 60 % har uppnått E i ämnet. Detta får ses som en mycket stor utmaning varför språkutveckling är en fortsatt prioriterad fråga. Ett stöd kan vara att arbeta tillsammans med en studiehandledare/språkstödjare men dels krävs det att hitta rätt kompetens och dels kräver det att man hittar en organisation för att dessa ska kunna arbeta tillsammans med undervisande lärare. I projektet med Skolverket har det tillsatts en språkutvecklare som har fokus på detta tillsammans med skolorna kommande läsår.

Så här har det gått utifrån vårt uppdrag

Verksamheten genomförs inom ramen för tilldelad budget. Kommunen har en nationellt sett låg skolpeng. Utifrån SKL:s Öppna jämförelser ekonomiindikatorer av hur kostnadseffektivt kommunen omsätter skolpeng till betyg ser man att denna förvaltas väl. I år är vi rankade som nr 52 av 290 kommuner, vi har alltså goda resultat utifrån de resurser som tilldelas. Notera att de miljoner som tillsatts i extra satsning inte räknas in i skolpengen.

SKLs Öppna jämförelser	2014	2015	2016	2017
Effektivitetstal kommunal grundskola, Östra Göinge kommun	102	66	50	52

Under året 2017 genomfördes en extern analys hos varje lärare, detta slog väl ut och i utvärderingar ger lärarna positiv feedback och har upplevt det som en mycket meningsfull och utvecklande kompetensutveckling. De huvudsakliga slutsatserna är att de viktigaste utvecklingsområdena är

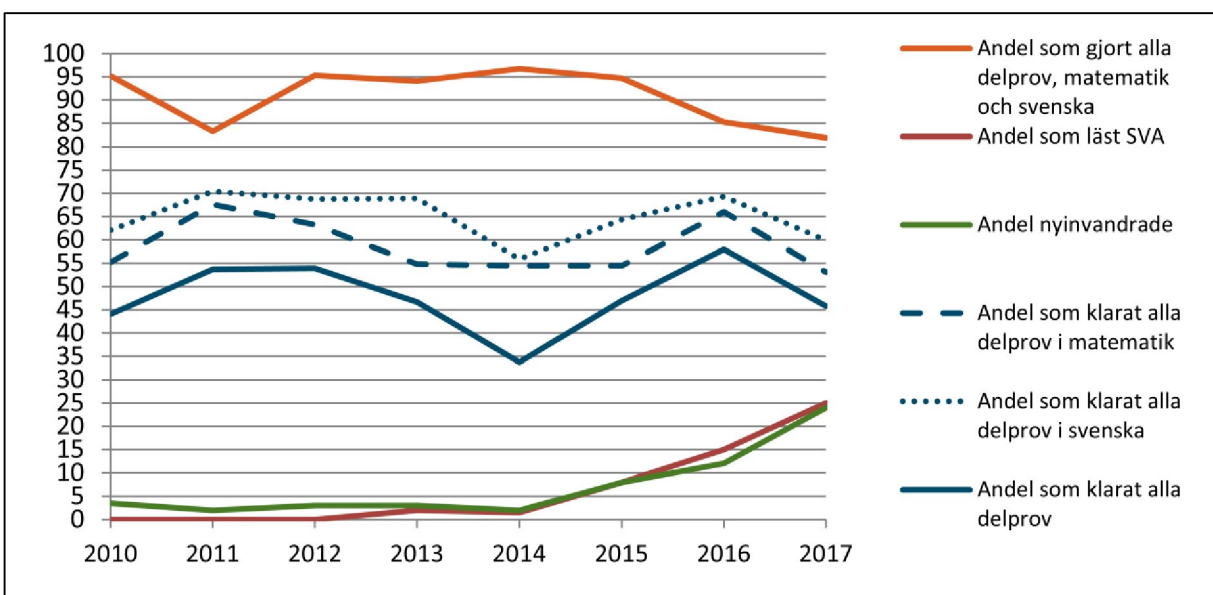
⁹ Årets nationella statistik är ännu inte publicerad

¹⁰ Ett digitalt forskningsbaserat verktyg med syfte att ge elever chans att lära sig på sitt starkaste språk, ge lärare stöd att hantera flerspråkiga klasser, ge studiehandledare insyn i det gemensamma lärandet och öka måluppfyllelsen till gymnasiet.

samarbetslärande¹¹, att pedagogen baserar sin undervisning på en medveten tanke om vilken forskning man vilar sig mot samt att eleven förstår målen med den undervisning som genomförs. Varje skola kommer arbeta med detta kommande läsår utifrån sina behov och förutsättningar, och det kommer att följas upp av Skolverkets satsning (dock med ett inriktat fokus kring språkutveckling, se mer nedan om denna satsning).

Målfyllnelse - nationella prov åk 3

I jämförelse med riket ser vi samma mönster som förra året, kommunen har under rikssnittet på alla delprov. Pojkarna klarar sig generellt sett något lägre än flickorna, ett mönster vi känner igen. Resultaten visar att flickor har lättare för de skriftliga uppgifterna än pojkarna. Detta är inget unikt för kommunen men det gör inte att vi kan slå oss till ro och nöja oss med det. Vi vet att det är av största vikt att elever har goda grundläggande kunskaper i t ex läsförståelse inför fortsatta studier. Vilka metoder är framgångsrika för att höja nivån? Kommande läsår har det införts nationella kunskapskrav för åk 1, just för att tidigt kunna sätta in insatser. Även i åk 3 påverkar att det kommit många nya elever, 24 % är nyanlända. Det är i år en stor grupp elever som inte har gjort provet i svenska, här finns, liksom i övriga årskurser, ett samband med andelen nyanlända. Av de som har gjort proven har andelen som har klarat alla delprov sjunkit nedåt från förra årets höga nivå. För att möta detta används allt mer av metoder från Läsflytet¹², ASL¹³ och inslag av genrepdagagogik¹⁴. Här blir även Barn- och elevhälsans arbete tillsammans med skolorna för att identifiera och stötta elever i behov av stöd i tidig ålder. Kompetensutvecklingsinsatser kring språkutveckling i alla ämnen har genomförts. Arbetet i förskolan är centralt liksom samarbetet mellan lärare, att göra eleverna delaktiga i undervisningen samt att det finns goda övergångar mellan stadierna. Tillgången till digitala verktyg kan vara en framgångsfaktor enligt forskningen.

¹¹ Ett övergripande begrepp för undervisning där eleverna i grupper samarbetar efter bestämda principer med syfte till lärande. Gruppen har ett gemensamt mål, inre och yttre belöning riktas till hela gruppen, alla deltagare i gruppen bidrar med sin förmåga för att lösa uppgiften och alla gruppmedlemmar har olika kompletterande roller. Varje medlem har ansvar för sitt eget lärande och för att bidra till att gruppen når sitt mål. Gruppen diskuterar och löser uppgiften tillsammans och utvärderar det gemensamma arbetet. Forskning visar att det bidrar till att öka elevers förståelse och skolprestation samt leder till goda kamratrelationer och ett lärande klimat i gruppen.

¹² Läsflytet är en statslig kompetensutvecklingsinsats i språk-, läs- och skrivdidaktik för lärare som bygger på kollegialt lärande. Läsflytet syftar till att öka elevers läsförståelse och skrivförmåga genom att stärka och utveckla kvaliteten i undervisningen.

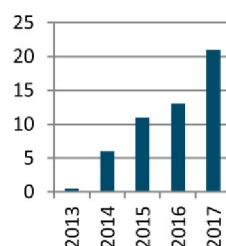
¹³ ASL = Att skriva sig till läsning via datorn eller surfplattan som skrivverktyg.

¹⁴ Genom modellen ska eleverna bli medvetna om olika texters olika språkliga mönster och strukturer samt att olika texter har olika syften. Detta så att eleverna utvecklar sitt skolspråk i allt högre grad vilket leder till att eleverna lättare tillägnar sig kunskaper, med hjälp av språket, i skolans alla ämnen.

Måluppfyllelse åk 6

För femte året fick årskurs 6 betyg. Det genomsnittliga meritvärdet sjönk drastiskt i år. Även andelen elever som har nått kunskapskraven i alla ämnen har sjunkit mot föregående år. Den huvudsakliga förklaringen är den ökande andelen utrikes födda. Som framgår av diagrammet var andelen nyanlända i sjätte klass 13 % läsåret 2015/16 jämfört med 2016/17 årgång 21 %.

Andel nyanlända i åk 6

Att minskningen till största del beror på den ökade andelen nyanlända blir tydligt när vi analyserar elevresultaten exklusive nyanlända. En analys där nyanlända exkluderas visar att det finns marginella skillnader gällande sjätteklassarnas meritvärde mellan åren 2015/16 och 2016/17 (200 poäng år 2016/17 jämfört med 202,7 år 2015/16), samtidigt som det genomsnittliga meritvärdet har successivt minskat från 2012/13 (206 meritpoäng)¹⁵. Även om det genomsnittliga meritvärdet minskat något visar tabellen nedan att det är en markant mindre andel elever (exklusive nyanlända) som saknar betyg i flera eller alla ämnen jämfört med föregående år. Det betyder att allt färre elever (exklusive nyanlända) faller igenom jämfört med föregående år.

Med detta sagt är den totala låga måluppfyllelsen av högsta prioriterat och ledningsgruppen har utifrån detta satt in olika åtgärder inför kommande läsår, bl a kring studiehandledning och ökad kunskap kring språkutvecklande arbete.

	Meritvärde	Godkända ämnen *	Har betyg i alla ämne, %	Har betyg i alla ämne utom ett %	Saknar betyg i flera eller alla ämne %
Alla elever 15/16	196,7	14,6	68,0	5,3	20,0
Alla elever 16/17	177,4	15,9	63,5	11	25,4
Exkl nyanlända 15/16	202,7	15,5	76,5	7	16,3
Exkl nyanlända 16/17	200,0	16,0	76,6	13,1	10,3
Flickor 15/16	209,2	14,8	73,9	5,8	14,5
Flickor 16/17	189,6	16,0	67,8	13,3	18,9
Pojkar 15/16	185,4	14,2	63,0	4,9	24,7
Pojkar 16/17	165,3	15,8	59,3	..	..

* Godkända ämnen: Antalet ämnen (i snitt) med godkända betyg. I detta fall baserat på 16 ämnen.

OBS! I Skolverkets statistik räknas de elever utan betyg i något ämne bort, här är de därför inte medräknade i det genomsnittliga meritvärdet.

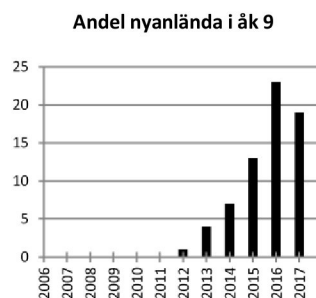
Måluppfyllelse åk 9 - meritvärde och behörighet till gymnasiet åk 9

Efter ett par års nedgång vände årets resultat uppåt från genomsnittligt meritvärde på 198,9 till 202,2. På en aggregerad nivå kan vi konstatera att vi, i jämförelse med riket, ligger under snittet båda när det gäller meritvärde och behörighet till gymnasiet.

Tittar vi bara på elever som är födda i Sverige eller har bott här minst 4 år så har det genomsnittliga meritvärdet i kommunens egna skolor ökat från 214 poäng (år 2015/16) till 226,5 poäng år 2016/17. Detta kan jämföras med ett rikssnitt på 230,4 poäng 2016/17 (resultatet avser endast kommunala huvudmän). När det gäller andelen behöriga till gymnasiet ligger eleverna, exklusive nyanlända, över genomsnittet i Sverige.

¹⁵ I riket använder man sig inte av detta värde för åk 6 varför det inte går att göra en nationell jämförelse.

	Meritpoäng	Behörighet till gymnasiet	Nått kunskapskraven i alla ämne
Alla elever 2017	202,2	73,2 %	66,7 %
Alla elever 2016	198,9	68,5 %	60,7 %
Nyanlända borträknade 2017	226,5	88,8 %	79,4 %
Nyanlända borträknade 2016	214,0	86,7 %	78,5 %
Förgymnasial eller gymnasial utb 2017	188,1	72,1 %	Källa: Skolverket
Förgymnasial eller gymnasial utb 2016	196,6	77,5 %	
Eftergymnasial utb 2017	236,1	86,7 %	
Eftergymnasial utb 2016	228	86,7 %	

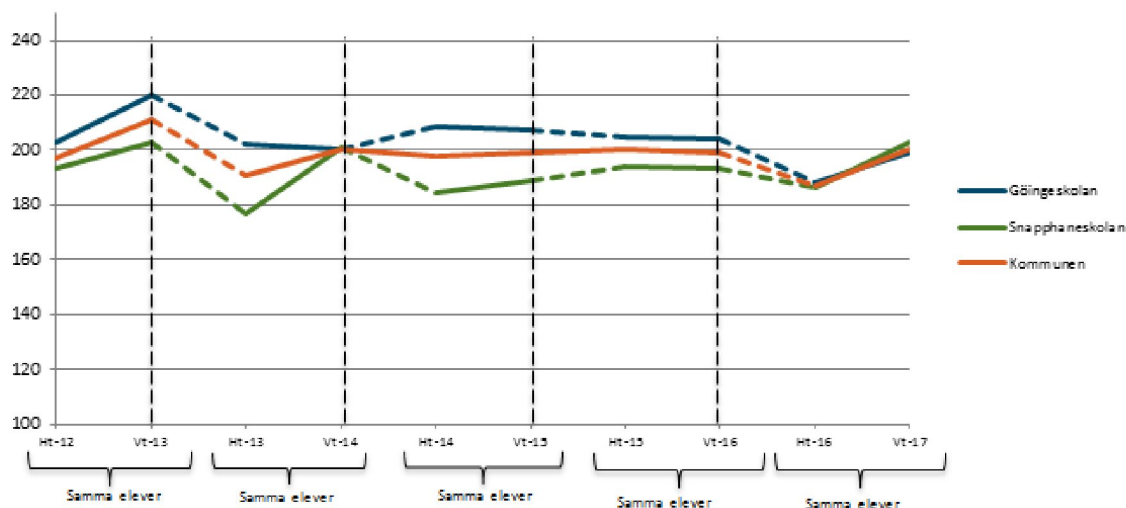

2016 var 23 % i åk 9 nyanlända, jämfört med 19 % år 2017. Dessa två år är de år som haft störst andel nyanlända någonsin (2014 var det t ex 6 %, året dessförinnan ännu lägre). Nyanlända som gick ut årskurs 9 år 2017 hade långt lägre meritpoäng i genomsnitt än övriga elever, 130 meritpoäng jämfört med 226,5 i meritvärde för övriga elever. Vår bedömning är dock att de nyanlända som har varit på skolan under flera terminer utvecklas positivt och där allt fler får betyg och höjer sina meritvärden. Även om många av dessa elever har haft en god utveckling utifrån sitt utgångsläge (många av eleverna har börjat i svensk skola under högstadiet) syns detta inte i statistiken, här räknas bara det faktiska meritvärdet.

Föräldrarnas utbildningsbakgrund har en betydelse kopplat till elevens studieresultat och hur behörigheten till gymnasieskolan ser ut. Ca 1/3 av våra elever har föräldrar med eftergymnasial utbildning, en nivå som har legat här sedan 2005. I övriga landet ligger denna nivå på 2/3, vilket gör att vår kommun har en större utmaning än många andra kommuner att kompensera för denna variabel. Detsamma gäller variabeln antal år i svensk skola. Inom dessa grupper varierar resultaten mellan individer, generellt ligger de dock lägre. Vi ser också att ju äldre eleverna är när de kommer, desto svårare är det att nå kunskapskraven i åk 9.

Under de senaste åren har skolan arbetat mycket med att tidigt identifiera elever som har behov av särskilt stöd. Det har gjorts och görs insatser för att skapa tydliga rutiner så att adekvata insatser görs. Arbete pågår för att stärka alla pedagogers kunskaper i att kunna stötta sina elever och för att stärka specialpedagogernas roll i elevhälsoarbetet. Det pågår också andra insatser, bl a ett projekt för att främja elevers närvaro, läs mer om det under kapitel Elevhälsa. Att det långsiktiga arbete som görs börjar ge resultat visar SKL:s Öppna Jämförelser Grundskola 2017, vilken baseras på resultat läsår 16/17. Här tar kommunen ett kliv uppåt med 35 placeringar jämfört med föregående år, vilket beror på att elevernas resultat ligger över de resultat som förväntas utifrån elevernas situation. Analysen baseras på antal elever med behov av ekonomiskt bistånd, andel nyanlända elever, föräldrars utbildningsnivå och elevers kön.

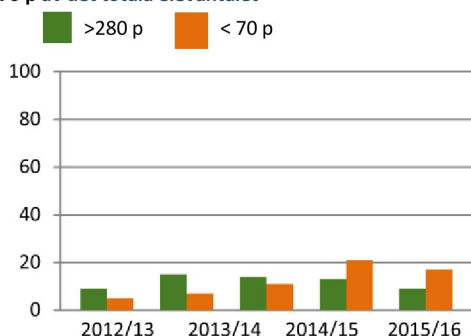
Under många år har det varit en variation mellan högstadieskolorna i meritpoäng. Detta har varit ett fokus för analys, då elevunderlaget har ungefär samma förutsättningar. Bedömning och förväntningar på eleverna har lyfts fram som förklaringsmodell. Som framgår av tabellen nedan har kommunens skolor närmat sig och Snapphaneskolans har faktiskt gått förbi Göingeskolan med några poäng. Detta resultat gäller dock endast när vi tittar på samtliga elever. Vid en analys av elever exklusive nyanlända finns det en relativt stor skillnad mellan skolorna där genomsnittliga meritvärdet i Göingeskolan är 230 poäng jämfört med Snapphaneskolans 221,5. Analysen visar att en gemensam diskussion kring höga förväntningar och bedömning behöver fortsätta.

Studieresultaten är inte bara genomsnittresultat utan innehåller såväl högpresterande elever som elever som har svårare att klara av studierna. I gruppen som saknar betyg i alla ämnen är alla elever nyanlända, och denna grupp dominerar även bland de elever som bara har upp till två betyg. Om man tittar i gruppen elever som har 70 p eller lägre har dock 21 % av eleverna gått i svensk skola från början. 75 % av eleverna är nyanlända och 75 % är pojkar. Man måste ha i åtanke att det statistiska urvalet i vår kommun är relativt litet.

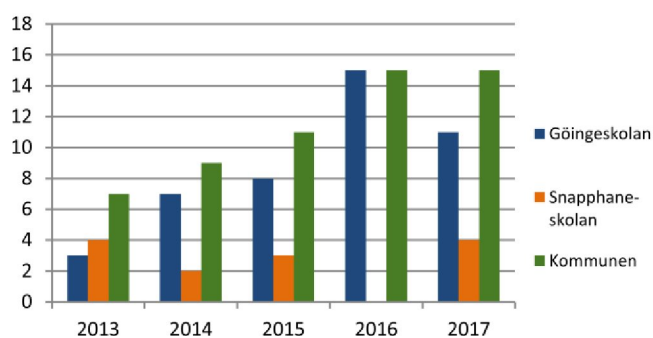
Det politiska målet att minst 11 % av eleverna ska ha minst 300 meritpoäng är uppnått. Här har antalet elever ökat för varje år de senaste åren. I denna grupp finns inga nyanlända elever. En analys kan vara att klyftorna ökar med anledning av den ökade andelen nyanlända, en annan att det visar på att de elever som gått i våra skolor från början lyckas allt bättre. Det har varit stor skillnad mellan skolorna här och även detta pekar på att vi behöver diskutera bedömning och förväntningar på eleverna.

Andel elever med meritpoäng över 280 p och under 70 p av det totala elevantalet

Källa: Skolverket

Antal elever med minst 300 poäng (Lgr11)

Resultatmässigt ligger pojkar liksom förra läsåret alarmerande lägre än flickor. Det gäller både meritpoäng och behörighet till gymnasiet. Samma mönster ser vi på båda skolorna, dock är antalsfördelningen mellan könen på Snapphaneskolan jämn medan Göingeskolan har betydligt fler pojkar. På Göingeskola återfinns kommunens ensamkommande som bor på HVB-hem, vilket kan förväntas förstärka skillnaderna i studieresultat mellan pojkar och flickor. När vi analyserar skillnaderna för elever exklusive nyanlända visar resultaten att Göingeskolan har 32 meritpoängs skillnad mellan pojkar och flickor (247,1 flickor och 215,4 pojkar) medan Snapphaneskolan har 50 meritpoängs skillnad (243,9 flickor och 193,2 pojkar). Detta är skillnader som behöver djupare analyseras och förstås. Satsningen på att utveckla användandet av IKT på skolorna syftar till att stärka

pojkar lärande och baseras på forskning som visar att olika former av digitalt arbete ofta motiverar pojkar. Detta ser man även hos de elever som har svårt att nå kunskapskraven – resultaten ökar hos alla elever när man använder IKT på ett meningsfullt sätt, de ökar dock ofta allra mest hos dessa elever. Det arbete som påbörjades förra läsåret kring en tydlig pedagogisk strategi för hur vi ska stimulera och motivera våra elever till ett ökat lärande är ett långsiktigt arbete och det digitala lärandet kommer framöver att ha en central roll.

	Meritvärde *	Antal	Behörig till gymnasiet	Nått kunskapskraven i alla ämne	Saknar betyg i alla ämne
Flicka Kommunen 14/15	203,6	50	74,0	68,0	0,0
Flicka Kommunen 15/16	222,4	67	84,4	80,0	4,5
Flicka Göingeskolan 16/17	220,4	35	80,0	68,6	0,0
Flicka Snapphaneskolan 16/17	222,9	27	85,2	77,8	0,0
Pojke Kommunen 14/15	202,8	84	75,9	72,6	2,4
Pojke Kommunen 15/16	181,4	108	59,1	50,0	20,5
Pojke Göingeskolan 16/17	185,8	51	68,6	64,7	5,9
Pojke Snapphaneskolan 16/17	179,8	25	60,0	56,0	4,0

* Meritpoäng baserat på alla elever förutom de som saknar betyg i alla ämne

Källa:Skolverket

Nationella prov åk 9

I en jämförelse med riket så är det i matematiken kommunens skolor avviker negativt. I ämnet har pojkarna tidigare år alltid klarat sig bättre än flickorna men så är det inte 2017. Det är också i detta ämne där flest antal elever deltagit, vilket kan vara en förklaring då det innebär att många nyanlända (vilka är pojkar) har deltagit. Det är positivt att allt fler deltar i provet och att man inte klarar dessa lika bra då man har färre år i skola är inget anmärkningsvärt i sig. I svenska har flickorna hundra procentig måluppfyllelse, medan både pojkar och flickor har hög måluppfyllelse i engelska. Det finns forskning som visar att de som spelar dataspel ofta klarar sig bättre i engelska, detta kan vara en förklaringsmodell både för kommunen och landet då många som spelar är pojkar. I alla tre ämnena är det generellt så att flickorna har högre betygsvärde än pojkarna.

Andel som klarat NP, sammanlagt provbetyg	Riket		Kommunen			
	Alla	Andel som deltagit	Alla	Flicka	Pojke	Andel som deltagit
Svenska	94,2	76,2	93,9	100	88,5	83,2
Matematik	82	87,8	74,1	80,3	68,5	90,8
Engelska	96,4	87,6	94,4	~100	~100	82,4

Trivselenkät åk 2, 5 och 8

I årets trivselenkät hade vi liksom tidigare år goda resultat. I jämförelse med riket ligger kommunen över snittet på alla frågor. En majoritet av eleverna i skolan uttrycker att de känner sig trygga, får hjälp och känner att deras lärare har positiva förväntningar på dem. Just den senare punkten har enligt flera forskare oerhört stor betydelse för en ökad måluppfyllelse.

Antalet anmälningar kring kränkande behandling läsåret 16/17 var 70 st i grundskolan. Förra året fördubblades denna siffra och även i år den hög. En trolig förklaring till detta är att det de senaste åren har kunskapen om och arbetet med det förebyggande arbetet ökat, varför allt fler anmälningar skickas in – man är idag mer medveten om detta och man har tydligare rutiner, både på skolorna och på förvaltningsnivå. Bedömningen är därför att antalet kränkande behandlingar i praktiken inte har ökat utan att man är bättre på att hantera dem enligt skollagen. Vi ser dock att det skiljer sig mycket åt mellan skolorna vilket behöver lyftas i rektorsgruppen.

Grundsärskolan

Prästavångsskolan har under läsåret haft 13 elever mottagna i grundsärskolan. Av dessa har 5 st läst efter träningssskolans kursplan, med hemvist på Göingeskolan. Två elever i åk 1 har varit inkluderade i F-klass och en elev i åk 6. Alla elever i grundsärskolan har en tillhörighet i en grundskoleklass. Ett nära samarbete finns mellan Prästavångsskolan och Göingeskolan, bl a när det gäller musik och motorik. Det goda arbete som har grundlagts tidigare har fortsatt även detta år. Arbetet kring eleverna i grundsärskolan tar tid, och det måste få ta tid. Mycket fokus har lagts på att utveckla arbetet kring IKT. Personalen i grundsärskolan har kommit olika långt i arbetet kring IKT, men alla är på gång, och alla elever använder IKT i någon form. Arbetet med QR-koder¹⁶ är ett led i att vara självständig för dessa elever. Det språkstödande arbetet är mer medvetet idag än tidigare och personalen är mer uppmärksam på elevernas lärande på detta område. Detsamma gäller den formativa bedömningen, där de tydligt kan se framstegen hos eleverna, och de försöker synliggöra lärandet även för eleverna själva. Det finns även elever inskrivna i särskolan på två andra skolor i kommunen och kring dessa elever finns ett samarbete med kommunens samordnare som ansvarar för grundsärskolan i kommunen.

Förvaltningens samlade rekommendationer

Resultatanalysen visar att grundskolan har:

- En ökad måluppfyllelse för åk 9, framför allt för den grupp elever som har gått i våra skolor från början
- En utmaning att möta den stora grupp nyanlända elever som har kommit till kommunens skolor den senaste 3 åren
- En positiv trend i åk 9:s resultat kopplat till det kompensatoriska uppdraget
- En sjunkande måluppfyllelse för åk 6, som delvis kan förklaras med att det kommit många nya elever som gått kort tid i svensk skola
- En allt större skillnad mellan pojkar och flickors måluppfyllelse
- Utifrån förutsättningarna i landet en god andel legitimerade lärare men det är av största vikt att kompetensförsörjningen säkras framöver
- Relativt liten andel lärare som slutar
- Elever som trivs i skolan men att vi behöver arbeta med delaktighet
- Ett behov av att diskutera bedömning så att denna blir likvärdig, rektorerna tillsammans med personal behöver fortsätta arbeta med syfte, innehåll och bedömning för att tydliggöra för eleverna vad de ska lära sig
- Alla elever som har rätt till modersmål läser inte detta, en framgångsfaktor för att lära sig ett nytt språk är att man blir trygg i sitt första språk
- Lokaler som är hårt ansträngda

Analysen i tidigare avsnitt pekar på följande utvecklingsområde utifrån grunduppdraget:

- Det språkutvecklande arbetet behöver utvecklas för att bidra till en ökad måluppfyllelse i alla stadier
- Det behöver skapas en organisation där undervisande lärare kan samarbeta med studiehandledare
- Organisationen för modersmål behöver stärkas
- Ledningsgruppen av rektorer behöver förstärkas utifrån ökat elevantal
- Lokalfrågan måste ständigt utvärderas då det i dagsläget på många skolor utnyttjas maximalt
- Anpassning till nya skrivningar i läroplanen kring digitalisering behöver mötas

¹⁶ QR-koden innehåller en webbadress och när man skannar av koden med en mobiltelefon eller surfplatta öppnas sidan i dess webbläsare. QR-koderna är oftast länkar till en webbsida, och kan t ex starta en melodi eller öppna en bild.

- Lyfta pojkars måluppfyllelse
- Kunskapen kring anpassningar för att möta alla elevers behov behöver ökas
- Rutiner för närvaroarbetet behöver organiseras utifrån varje skolas elevhälsoarbete
- Synliggörande för eleverna kring undervisningens syfte och mål
- Utveckling av det kollegiala lärandet, ledarskapet och det verksamhetsnära analysarbetet

Fritidshemsverksamhet

Fritidshemsverksamhet bedrivs i Östra Göinge kommun på samtliga skolor med elever i åldern 6 – 12 år. Utifrån antal på elever så finns det fritidshem som har flera avdelningar och en del som bara har en. Planering och utvärdering av verksamheten görs till stor del gemensamt i rektorsgruppen, en framgångsfaktor för att skapa ett likvärdigt utvecklingsarbete.

2017 års prioriteringar

Under läsåret har man arbetat för att utveckla arbetet med digitalisering samt kring språkutveckling. Många elever är flerspråkiga och därför har fritidshemmen deltagit i flera av de kommunövergripande insatser som är genomförda kopplat till språkutveckling.

Resultat och analys av fritidshem

Så här har det gått med våra prioriteringar

Utvärderingar visar att det idag finns tillgång till digitala verktyg på fritidshemmen, dock finns det ingen likvärdighet mellan fritidshemmen. Pedagogerna ser att eleverna använder digitala verktyg genom att på flera olika sätt kopplat till musik, rörelse, programmering och film. Detta har skapat motivation och delaktighet (vilket man kan se i elevenkäter). Fritidshemmen blir en viktig länk mellan skola och hem, här finns ett antal olika sätt att kommunicera, dock saknas ett digitalt verktyg för informationsutbyte. Personalen värderar att de aktiviteter kring språkutvecklande arbete som genomförts har gagnat alla elever, inte bara de flerspråkiga eleverna.

Så här har det gått utifrån vårt uppdrag

Utifrån utvärdering av personal framkom det att man önskade kompetensutveckling kring styrdokumenterna utifrån digitalisering, utomhuspedagogik, att möta barn med olika funktionshinder samt lärmiljöer. Därför har det under hela året funnits regelbundna gemensamma träffar för all personal i kommunen. Utvärdering av denna insats visade på nöjdhet bland personalen samt att en del av detta syns i verksamheten när denna beskrivs i rektorernas kvalitetsberättelser. Vi ser dock att det fortfarande finns en brist i likvärdighet och därför kommer denna kompetensutvecklingsinsats att fortsätta kommande år. Ett annat utvecklingsområde som framkommer i kvalitetsdialoger är en ökad samverkan med skola.

Vi kan konstatera att fritidshemsverksamheten saknar systematiska underlag som visar på kvaliteten i verksamheterna utifrån elevernas utveckling. Detta är något som behöver utvecklas för att kunna följa upp och få ett ökat fokus på elevernas lärande. Det underlag som därför främst finns och som delvis beskriver elevernas situation på fritidshemmen är kommunens elevenkät¹⁷. I årets enkäter ser man en stor nöjdhet hos eleverna kring trygghet, trivsel och bemötande. Liksom tidigare år har man haft fokus på delaktighet och inflytande då man sett att detta är en fråga där man är mindre nöjd, en avsevärd skillnad mot de andra frågorna. Man har fortsatt att prata om delaktighet och synliggjort för eleverna när de har inflytande, t ex genom det dagliga mötet, fritidsråd, förslagslådor och diskussionsforum.

¹⁷ Svarefrekvens motsvarande 74 % år 2017 (jämförelse med tidigare år finns inte då utformningen av enkäten har ändrats)

Från att under ett par år ökat så sjönk i år antal barn per årsarbetare med ca 3 barn, en markant sänkning. Rektorena har aktivt arbetat för att öka personaltätheten på fritidshemmen, från att under förra året påverkats av den snabba inflyttning som skett till våra grundskolor. Här har också delvis den statliga Fritidshemssatsningen bidragit.

Andel personal med högskoleutbildning har sänkts. Detta beror på en svårighet att vid ersättningsrekrytering anställa pedagoger med högskoleutbildning. Samtidigt har vi en större andel pedagogiskt högskoleutbildad personal än rikssnittet.

Huvudmän	År	Anställda, andel (%) årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning kommunal regi	Barn 6-12 år, antal i kommunen 15/10	Elever, totalt antal inskrivna	Andel inskrivna elever utav totala antalet barn 6-12 år	Personaltäthet, antal elever per årsarbetare, kommunal regi
Östra Göinge	2012/13	55 %	1 029	499	48 %	19,4
	2013/14	64 %	1 045	501	48 %	20,0
	2014/15	63 %	1 111	544	49 %	24,0
	2015/16	69 %	1 139	567	50 %	24,2
	2016/17	57 %	1 185	611	52 %	21,5
Riket totalt	2012/13	56 %	730 560	411 255	56 %	19,7
	2013/14	56 %	753 195	425 945	57 %	20,9
	2014/15	54 %	776 090	444 395	57 %	21,3
	2015/16	50 %	797 703	461 871	58 %	21,4
	2016/17	45 %	820 834	478 021	58 %	21,2

De flesta av kommunens elever i förskoleklass t o m årskurs 3 går på fritidshem i olika omfattning, sedan trappar det markant av från årskurs 4. Nivån ligger under rikssnittet. Undantaget är Snapphane-skolan där fritidshemmet börjar från årskurs 4. Att behålla dem i årskurs 4 är på de andra skolorna ofta en utmaning. En förklaring är närheten till hemmet, en annan att eleverna upplever att de färdiga med fritidshemmets verksamhet. Här arbetas för att hitta utmanande miljöer även för de äldre eleverna, t ex via digitala verktyg och ett större elevinflytande. Av de barn i kommunen som är berättigade att gå på fritids så gör 52 % det vilket är en liten ökning från tidigare år. Det är dock för tidigt att säga om denna uppgång är ett tecken på att fler vill stanna på fritidshemmet även efter årskurs 4.

Förvaltningens samlade rekommendationer

Resultatanalysen visar att fritidshemmen:

- Har nöjda elever
- Har en ökad kompetens hos personalen genom ett kollegialt lärande
- Generellt sett har anpassade lokaler vilket möjliggör goda lärmiljöer, både inne och ute, även om det finns skillnader mellan de olika fritidshemmen

Analysen i tidigare avsnitt pekar på följande utvecklingsområde utifrån grunduppdraget:

- Att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet så att elevernas lärande blir synligt i verksamheten
- Att skapa likvärdighet mellan fritidshemmen kring tillgången på digitala verktyg
- Att organisera fritidshemmets verksamhet så att det finns möjlighet för personal att planera, reflektera och att mötas – både inom fritidshemmen men även med skola
- Att hitta sätta att säkra kompetensförsörjningen av utbildad personal till fritidshemmen
- Att säkerställa att det finns ändamålsenliga och tillräckliga lokaler
- Att fortsätta arbeta språkutvecklande så att alla barn, oavsett bakgrund, får ett utvecklat språk
- Att skapa lärmiljöer som möter alla elevers behov samt skapar delaktighet

Barn- och elevhälsan

Enligt skollagen ska det finnas en samlad elevhälsa i en kommun, för att bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa och att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Eleverna ska ha tillgång till medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetenser. I Östra Göinge kommun finns det även en samlad barnhälsa. Uppdraget för den samlade barn- och elevhälsan är att stödja förskolor och skolor på individ-, grupp- och organisationsnivå. BoEH arbetar på uppdrag från rektorer och förskolechefer. Allt arbete ska ske i nära samarbete med verksamheterna och vårdnadshavare. Elever och vårdnadshavare (även till barn i förskolan) har också möjlighet att själva ta kontakt med våra olika professioner. Arbetssättet är teaminriktat och tvärprofessionellt.

Förutom ovanstående kompetenser finns det i kommunens Barn- och elevhälsa även andra uppdrag. Under det senaste året har enheten utökats med flera personer vilket har tillfört ytterligare kompetens till gruppen, men samtidigt ställt krav på att hitta en gemensam samsyn i gruppen och tydliggöra roller och uppdrag. Under 2016-2017 har det ingått skolsköterskor, skolläkare, skolkuratorer, studie- och yrkesvägledare, logopeder, skolpsykologer, specialpedagoger, IKT-pedagoger, föräldrasupport, samordnare av närvaroarbetet, samordnare av nyanländas lärande samt 3 pedagoger på Göinge In (som i maj -17 övergick till Inflyttning och arbete). I jämförelsetal med många andra kommuner har vi en god resurstilldelning till barn- och elevhälsa.

2017 års prioriteringar

Övergripande fokus under året har varit projektet ”Tillgänglighet främjar närvaro”. Under 2016 gjordes en nulägesbeskrivning av frånvaro och arbetet med närvaro på kommunens skolor. Utifrån denna har begreppet tillgänglighet kopplats. Tillgång till digitala hjälpmedel är ett annat sätt att öka tillgängligheten. Här finns ett Skoldatatek¹⁸ för att stötta detta arbete. Ett nytt uppdrag som föräldrasupport har inrättats under året, syftet är att vårdnadshavare vid behov ska få stöd och handledning i sitt föräldraskap. Samverkan både med de olika förskolorna och skolorna har fortsatt för att hitta strukturer och rutiner för det förebyggande barn- och hälsoarbetet. Även samverkan med Individ- och familjesupporten har prioriterats under året.

Resultat och analys av barn- och elevhälsa

Så här har det gått med våra prioriteringar

Kartläggningen kring närvaroarbetet visade att skolorna arbetade mycket olika med rapportering och hantering av frånvaro. Utifrån detta arbete gjordes en ansökan till Specialpedagogiska Skolmyndigheten som resulterade i ett bidrag som möjliggjort att under våren -17 anställa en närvarosamordnare och ytterligare en föräldrasupport. Under året har samtliga skolor fått i uppdrag att se över sina rutiner kring hantering av frånvaro och en övergripande handlingsplan har formulerats tillsammans med BoEH och rektorer. Det är för tidigt att i siffror se resultat, men några goda exempel finns där föräldrasupport har arbetat med att stödja föräldrar samtidigt som skolan har arbetat med elevens lärmiljö och fått tillbaka eleven i skolan. Ett aktivt arbete med att öka förståelsen hos pedagoger för vikten av att arbeta med närvaro och tillgänglighet är en nyckelfaktor. Arbetet med närvaro är nära förknippat med arbetet med tillgänglig lärmiljö. Projektet är också knutet till Specialpedagogiska myndighetens kartläggningsmaterial samt resultatet av Skolkompaniets genomlysning av samtliga skolor samt till kopplingen med neuropsykiatriska funktionshinder. Arbetet kommer att fortsätta under kommande läsår.

I det framväxande landskapet av ökad tillgänglighet för elever har uppdraget för Skoldatateket delvis förändrats och utvecklas nu mot att hitta ytterligare möjligheter för att stödja elever. Det är viktigt att

¹⁸ Skoldatateksverksamhet innebär att kommunen organiserar en övergripande verksamhet som ansvarar för och arbetar med IT och specialpedagogik.

Skoldataket även fortsättningsvis ligger i framkant när det gäller elever i behov av särskilt stöd. Ett viktigt uppdrag är också att rusta elever för vidare studier på gymnasiet så att de har kunskap om och är trygga med olika verktyg. Verksamheten ska utvärderas till hösten 2017.

Uppdraget för föräldrasupporten är fortfarande under utformning och kräver ett nära samarbete med skolläda och personal. I utvärderingar har det framkommit att skolan är i behov av en sådant här uppdrag, vilket blir en länk mellan skola och hem och eventuellt skola, hem och Individ- och familjesupport.

Skolsköterskorna inom EMI (Elevhälsans medicinska insats) har arbetat med patientsäkerhet, hälsosamtal, vaccinationsprogram samt deltagit i det förebyggande elevhälsoarbetet.

Så här har det gått utifrån vårt uppdrag

Ett systematiskt arbete kring tillgänglig lärmiljö och närvaro är en viktig förutsättning för en hälsofrämjande skola och arbetet måste ske i nära samverkan mellan elevhälsa, rektorer och personal. BoEH har under året arbetat med att definiera och utveckla ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Att öka fokus på detta samtidigt som att ett åtgärdande arbete i viss mån måste fortsätta upplevs av många som en ökad arbetsbörda och har föranlett diskussioner om prioriteringar och ansvarsfördelning. I dessa diskussioner har frågan om på vilket sätt kunskap och kompetens i BoEH på bästa sätt i slutändan kommer barn och elever till del på ett hållbart sätt varit central. Detta är också en viktig fråga i utvecklingen av arbetsformer för barnhälsoteam och elevhälsoteam. Hälsofrämjande arbete kan båda vara enskilda projekt, men också vara att kontinuerligt arbeta med att ha barns/elevs bästa i fokus och utifrån det arbeta för utveckling av lärmiljön på individ, grupp- och organisationsnivå. Ett viktigt underlag för att identifiera områden för förebyggande arbete är sammanställningen av resultatet av skolsköterskornas hälsobesök.

Barnhälsoteam finns nu på samtliga förskolor, dock har man kommit olika långt med struktur och rutiner. Den personal som är verksam i förskola träffar regelbundet förskolecheferna, centralt barnhälsoteam. Dessa möten har under året utvecklats och är ett bra forum för gemensamma frågor. Elevhälsoteam finns på samtliga skolor och har även de kommit olika långt i sitt arbete. På de flesta skolor finns nu även ett ”öppet EHT” där lärare kan träffa elevhälsopersonal. Gemensamma träffar med Barn- och Elevhälsa och förskolechefer/rektorer har ägt rum vid fyra tillfällen under året. Detta är en viktig arena för utveckling mot likvärdighet i barn- och elevhälsoarbetet.

Samverkan med Individ och Familj har utvecklats. Personal har varit i Skottland på studiebesök för att studera hur man samverkar mellan olika stödfunktioner runt barn och familjer. Utifrån detta har samverkan ökat genom fler spontana kontakter kring barn och familjer, ökad kunskap om varandras verksamheter, gemensamma seminarier och gemensamma föräldragrupper utifrån Family Lab¹⁹, gemensamt arbete kring elever med frånvaro samt ett pågående arbete för att hitta en modell för samverkan kring familjer. Goda resultat har uppnåtts där samverkan har skett och vårdnadshavare involverats och fått stöd.

100 % av eleverna har blivit erbjudna hälsosamtal och hälsobesök enligt det program som finns, och i enkäter med eleverna så finns en stor nöjdhet med dessa. Det är god teckning i vaccinationsprogrammet och även de nyanlända eleverna har påbörjat sin vaccinationsordination. Samverkan med vårdcentraler och Första Linjen angående nyanlända elever har utvecklats.

¹⁹ Family Lab erbjuder ett relationellt förhållningssätt genom en rad värderingar och principer grundade i forskning och beprövad erfarenhet. Förhållningssättet handlar bland annat om närvaro, respekt och gränser mellan vuxna och barn.

Förvaltningens samlade rekommendationer

Resultatanalysen visar att Barn- och elevhälsan har:

- God resurstilldelning
- God kompetensförsörjning enligt skollagen
- En bredd i kompetens inom enheten, även utöver det som skollagen säger
- Ett tvärprofessionellt synsätt
- Identifierat ett antal nyckelfrågor för att kunna arbeta förebyggande inom förskola och skola samt bidra till att öka elevernas måluppfyllelse
- Hittat samarbetsformer med Individ och Familj

Analysen i tidigare avsnitt pekar på följande utvecklingsområde utifrån grunduppdraget:

- Att stötta förskolor och skolor med rutiner och strukturer och att bidra till ett förebyggande barn- och elevhälsoarbete, så att man blir en del av förskolans och skolans verksamhet.
- Arbetet med att öka förståelsen och att definiera de olika uppdragen inom Barn- och elevhälsan behöver fortsätta.
- En fortsatt utveckling av den samverkansmodell som bygger på det man såg i Skottland.
- Skapa ett "kunskapscentrum" om neuropsykiatriska funktionshinder.
- Att medverka till att handlingsplanen för närvaro används och följs.
- Att samverkan med vårdnadshavare stärks.
- Att utveckla en kvalitetsmodell för uppföljning av Barn- och elevhälsans insatser

Introduktionsprogrammen

Inom Östra Göinge kommun bedrivs 4 introduktionsprogram. Dessa ska ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program eller leda till arbete. Utbildningen är på heltid och eleven följer en individuell studieplan. Programmen är preparandutbildningen (IMPRE), Yrkesintroduktion (IMYRK), Individuellt alternativ (IMIND), och Språkinstruktionen (IMSPR). Göinge utbildningscenter ansvarar för kommunens IM-program som under året haft ca 155 elever inskrivna, var av ca 100 elever är inskrivna på IM SPR.

2017 års arbete och prioriteringar

Prioriterade mål har varit att förbättra elevernas psykiska hälsa och förbättra elevernas närvaro i skolan.

För elever i behov av särskilt stöd och anpassad lärmiljö har Utmaningen, en resursenhet utvecklats för teoretiska studier. Här har 12 elever, egen arbetsplats, tillgång till digitala/kompensatoriska lärmiljöer, speciallärare och ökad lärartäthet. Drygt hälften av eleverna har haft delar av sin utbildning i något av IM yrkesprogram och/eller arbetsplatsförlagt lärande (APL) och övriga har haft individuellt anpassade studier utifrån rådande behov. Bildandet av Utmaningen har varit en framgångsfaktor då elever med särskilt stora resursbehov har kunnat fångas upp och ges den extra tid och hjälp de varit i behov av för att till fullo utvecklas. Detta har också inneburit att läraren haft mer tid att möta de andra elevernas behov i de ordinarie undervisningsgrupperna. Undervisningen i Utmaningen och IM YRK har varit komplicerad eftersom behoven i gruppen har varit ytterst varierande; blandade vuxna och barn, särbehov och normalbegåvade, diagnoser, språkstörningar, några mot betyg andra inte, tidigare kunskapsnivåer väldigt olika.

Lärarna på introduktionsprogrammet har under året utvecklat sin undervisning genom att arbeta ämnesöverskridande dvs. med flera ämnen samtidigt i olika tema, samt genom att befästa kunskap med hjälp av utomhuspedagogik. Ett tematiskt arbetssätt underlättar lärandet genom att kunskaperna sätts i ett större sammanhang och bildar en helhet. Utomhuspedagogiken bidrar till att kunskapen får en tydligare verklighetsanknytning och att fler sinnen är stimulerade i inlärningsituationen. Med det nya arbetssättet har ett ökat samarbete mellan lärarna skett kring planering, arbetssätt och bedömning. Vilket har gett till resultat att elevers kunskapsutveckling har ökat. När lärare tillsammans med kollegor analyserar och utvärderar sin undervisning leder det till ett bättre resultat hos eleverna (Skolverket).

Till hjälp i utvecklingsarbetet har en ny digital lärplattform skapats, på plattformen samlas både det material som eleverna producerar vilket ger lärarna en bättre samlad bild av elevernas kunskapsutveckling vid bedömningar. Men även lärarnas genomgångar läggs på plattformen, vilket ger eleven möjlighet att ta igen eller repetera undervisningspass.

Möjligheterna att fortsätta lämna in handskrivet material har funnits kvar för att inte förstärka skillnader mellan elever med olika tillgång på teknik hemma.

På IM språkintröduktion (SPR) har elevernas kunskapsnivåer delats in i tre nivåer. Elever med obetydliga alfabetiserings-kunskaper, grundläggande språklig förmåga (inklusive svenska) samt fortskridna men inte funktionella språkkunskaper. Försök att anpassa klassernas sammansättning och kursernas innehåll har genomförts, men även om förhållandena har förbättrats under läsårets gång har en helt tillfredsställande struktur ännu inte etablerats.

Personalstyrkan på IM SPR har varit olika vilket har påverkat utvecklingen, men personalresurserna har under vårterminen utökats och stabiliserats.

Inom IM SPR finns det ett stort antal elever med behov av stöd. En icke ringa andel är fullständiga eller funktionella analfabeter. Det finns säkerligen också ett antal elever med dyslexi, läs- och skrivsvårigheter, dyskalkyli och andra funktionsvariationer. Hur många och vilka är emellertid inte kartlagt p g a svårigheten med språket, material och utbildad personal att genomföra det på nyanlända.

Resultat av Introduktionsprogrammen

På Introduktionsprogrammets inriktningar IND/PREP/YRK lämnade 22 av 26 elever till jobb eller annan utbildning.

Successiva övergångar av högpresterande elever från IM SPR har fungerat väl. Genom hög ambition och intensiva insatser har 15 elever på kort tid kunnat nå betyg i ett flertal ämnen med goda studieresultat och snabbt blivit behöriga till nationella gymnasieprogram.

Elevers bitvis höga frånvaro har varit det största hindret för elevernas kunskapsutveckling och därmed nå godkända betyg. Totalt av elevernas sammanlagda undervisningstid har de missat 34 %, giltig och ogiltig frånvaro. Upplevelsen är att hög frånvaro hade minskat om varningar hade kommit i ett tidigare skede. Rutiner för hantering av frånvaro behöver utvecklas, t.ex. med fasta procentgränser, varningar, giltiga intyg, snabbare CNS-indrag. Positivt har varit att vårt elevregistreringssystem har fungerat vilket möjliggör enklare kontroll.

Att APL-samordnaren har varit anställd på 100 % har inneburit god tid och möjlighet att följa upp APL ute på arbetsplatserna. Tätt uppföljning har inneburit att kunskap har kunnat valideras. Det har resulterat i fler betyg. APL-matchningar har fungerat vilket resulterat i jobb för de elever som avslutat sina utbildningar.

Förvaltningens samlade rekommendationer

- Utveckla rutinerna för frånvaroarbetet - genom att sätta ihop ett närvaroteam, med närvarosamordnare i kommunen, förstelärare och behandlingspedagog kommer de att utveckla rutiner och handlingsplan för att stötta mentorerna och elevhälsoteamet på Göinge Utbildningscenter.
- Utveckla och satsa mer på elevhälsoresurser - vi tillsätter en elevsupport som förstärker mentorskapet på IM och som har tätare uppföljning på elever och elevärenden. Vi utökar speciallärares tid för att möjliggöra fler kartläggningar på IM SPR. Vi utökar till att vara 2 pedagoger i vissa kurser där det är stora nivåskillnader på kunskaperna eller där behovet av stöd beräknas som högt.

Kommunala Aktivitetsansvaret

Kommunernas aktivitetsansvar omfattar enligt skollagen ungdomar som inte har påbörjat, som har avbrutit eller som inte har fullföljt sin gymnasieutbildning. Kommunerna ska löpande erbjuda individuellt anpassade åtgärder som i första hand syftar till utbildning. Kommunen ska även föra ett register över ungdomar i målgruppen. För att möta upp det ökade aktivitetskravet ansökte kommunen och blev beviljades projektmedel genom ESF hösten 2015. Målet med projektet WithIn är att hitta metoder för att kartlägga och motivera de ungdomar som berörs av kommunala aktivitetsansvaret (KAA), samt utarbeta en handlingsplan med tillhörande aktiviteter kopplade till KAA. Knutet till aktivitetsansvaret finns en studievägledare på 25 % som erbjuder vägledning. Det finns även en ungdomscoach anställd via projektet som har till uppgift att tillsammans med studievägledaren kontakta och bjuda in ungdomar som inte studerar, för att erbjuda råd och stöd. Övriga aktiviteter som idag erbjuds genom ungdomscoachen är enskilda motiverande samtal och fysisk aktivitet. För de ungdomar och familjer som har behov av fördjupade insatser finns det ett samarbete tillsammans med Individ och Familjesupporten. Verksamheten löper under hela året.

2017 års arbete

Under året har målet varit att ta fram en strukturerad handlingsplan för kommunens aktivitetsansvar, samt utveckla metoder och samarbeten som är framgångsrika i arbetet med uppföljningsansvaret. En handlingsplan har inte tagits fram bl.a. på grund av personalbyte i både studievägledar- och ungdomscoachrollen. Trots personalbyten så har en grund till hur arbetet med KAA ska bedrivas börjat ta form under hösten. Idag finns det samarbetskanaler mellan de som arbetar med aktivitetsansvaret, socialtjänst och IM.

Studievägledaren och ungdomscoachen har genom brev, telefon och hembesök försökt kontakta de ungdomar som befinner sig på KAA-listan.

Det har under året synliggjorts ett utvecklingsbehov gällande det systematiska kvalitetsarbetet, eftersom vi idag inte kan ta fram relevant statistik gällande resultatet. Avsaknaden av en strukturerad handlingsplan gör att vi idag har brister i både dokumentation av insatser samt hur vi får ut information ifrån det system som tillhandahåller KAA-listan. Utvecklingsbehovet som finns gäller både rutiner för insamlandet och inmatningen av informationen. Idag hamnar bl.a. ungdomar som läser utanför Skåne också på KAA-listan och olika skolor registrerar in olika, vilket tar onödig tid i anspråk när uppföljning ska ske.

Eftersom kommunen inte bedriver gymnasieskola i egen regi (undantaget IM) har vi stort behov utav snabb återkoppling vid oro eller hög frånvaro ifrån de huvudmän som tillhanda håller utbildning till Östra Göinges gymnasieungdomar. Det förbyggande arbetet är under utveckling bl.a. har Östra

Göinge kommun tillsammans med de andra SkNo kommunerna tagit fram en ny rutin gällande uppföljning vid oro eller hög frånvaro. Ett samarbete har inletts med grundskolan för utveckla det förebyggande arbetet gällande övergången mellan år 9 och gymnasiet.

Att sätta in stödinsatser tidigt kan enligt forskning vara avgörande för ungdomars liv och utvecklingsprocess. Insatserna behöver komma tidigt och ske utifrån ungdomens behov, förutsättningar och mål.

Resultat av kommunala Aktivitetsansvaret

Som vi konstaterar ovan finns det ett utvecklingsbehov gällande den strukturella nivån i det Kommunala Aktivitetsansvaret, samt i vårt systematiska kvalitets- och uppföljningsarbete. Utifrån dessa brister finns det mycket begränsad data om arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret. Att detta förbättras under 2018 är en förutsättning för vår förmåga att kunna förebygga och snabbt agera vid avbrott, samt följa upp och kvalitetssäkra uppdraget.

Förvaltningens samlade rekommendationer

- Ta fram en strukturerad handlingsplan för arbetet med aktivitetsansvaret.
- Se till att det finns en hållbar och ändamålsenlig organisation med en tydlig ansvarsfördelning.
- Skapa förutsättningar och ha ändamålsenliga rutiner för samverkan såväl inom kommunen som med berörda myndigheter och andra aktörer.
- Utveckla och förstärka det förebyggande arbetet från år 9 och under hela gymnasietiden för att förhindra avbrott.
- Utveckla arbetet med uppföljning och dokumentation, samt snabbt identifiera individer med hög frånvaro för att omedelbart etablera kontakt och sätta in insats.
- Utveckla fler insatser som kan bidra till att ungdomen återgår till studier ex. praktik genom Arbetsmarknadsenheten, motiverande insatser/aktiviteter via Fryshuset och Utmaningen på GUC som tar emot ungdomar från KAA.

Kultur- och fritidsverksamhet

Musikskolan

I kommunen finns en musikskola. Den har ca 325 elever i instrumentalundervisning, sång, körer och orkestrar. Utöver detta når verksamheten ut till ytterligare ca 600 elever per år via stråk- och blåsklasser samt projekt med estetisk inriktning inom grundskolans verksamhet. Musikskolan genomför ca 75 konserter/shower per år samt ger ut en egen tidning två gånger per år.

2017 års prioriteringar

Ett enhetsmål för musikskolan har varit att alla elever ska ges möjlighet och uppmuntras till att framträda minst en gång per läsår, målet har varit att 85 % av eleverna ska delta.

Kommunens kultur- och fritidsverksamhet

Prioriteringar är gjorda utifrån aktiviteterna att ”det finns ett etablerat samarbete mellan skola, skolbibliotekarie och folkbibliotek” för att nå målet om barn och ungas språkliga utveckling samt att ”aktiviteter planeras och genomförs i samverkan med olika aktörer utifrån ungdomars förväntningar” för att nå målet att barn och unga upplever att de har en meningsfull fritid. För att fånga upp ungdomarnas åsikter och önskemål genomfördes träffar med alla elevråd på samtliga skolor i kommunen under våren där eleverna har fått berätta vad de gör på sin fritid, vad de saknar eller vill göra mer av på fritiden och vad som är viktigt när det utför sina fritidsaktiviteter.

Under flera år har kommunen haft en idrottsallians (IDAG) där flera olika idrottsföreningar finns representerade vars syfte är att diskutera olika frågor som berör föreningslivet samt planera och genomföra olika aktiviteter. Alliansen är också ett bollplank och referensgrupp till politiken. Vi har nu också bildat en idrottsallians – junior för att på samma sätt diskutera frågor som berör föreningslivet men nu ur barn och ungas perspektiv. Dessa dialogmöten och de synpunkter som framkommit där ligger till grund för enhetens fortsatta arbete. Både vad som genomförts i år, till exempel på Fritidsgården i Broby och kommande års planering.

Ett etablerat samarbete finns inom kulturområdet för barn och unga genom dels kommunens Skapande Skola-grupp och Familj- och utbildnings kulturgrupp. Det finns också en bredare kulturgrupp där, förutom grundskolan, även representanter för Musikskolan, Förskolan och Göinge Utbildningscenter finns representerade. Syfte och mål för gruppen är att skapa ett ökat, långsiktigt och övergripande samarbete inom förvaltningen som leder till ett än mer kvalitativt och varierat utbud av kultur riktat mot målgruppen 0-20 år.

Under 2016 genomfördes en resursförstärkning av biblioteksverksamheten riktad mot skolorna. Målet med denna förstärkning är att alla elever i Östra Göinges kommun ska möta en likvärdig skolbiblioteksverksamhet som skall vara stödjande för elevernas måluppfyllelse kopplat till Familj- och utbildnings mål om elevernas språkliga utveckling.

Barn och unga som prioriterad grupp erbjuds olika aktiviteter och verksamheter på kommunens bibliotek på deras fritid inom ramen för enhetens uppdrag. Några exempel som enheten satsat på och genomfört under året är Familjelördagar, Dockteater, Lovverksamhet, Filmförställningar och Sommarboken. Samtliga aktiviteter syftar till ge våra barn och unge möjligheten till en meningsfull fritid och bland annat bidra till deras språkliga utveckling. Flera av dessa aktiviteter vänder sig till våra yngre barn, ofta i förskoleålder. Specifikt dockteatern som genomförts under hösten är ett försök att locka våra arabisktalande barn till biblioteket.

Hösten 2016 snabböppnade fritidsgården i Broby efter en orolig sommar och höst i Broby med olika grupperingar som rörde sig i byn. Detta för att ungdomarna skulle få en mötesplats där de kunde umgås med sina kamrater i en mer trygg miljö. Under året och framför allt hösten har fritidsgårdens aktiviteter ökat riktade mot målgruppen som är ungdomar från årskurs 6 till och med 17 år.

För andra året i rad har kommunen delat ut badkort till alla elever på grundskolan där eleverna har kunnat avgiftsfritt bada på antingen Hanskogsbadet eller Trollabadet.

I år har också föreningslivet bjudits in att genomföra sommarlovsaktiviteter inom ramen för sommarlovsaktiviteter. Tre föreningar, Knislinge Budoklubb, Knislinge Skytteförening samt Svenska Vävstolsmuseet i Glimåkra, hade olika aktiviteter för målgruppen under sommaren.

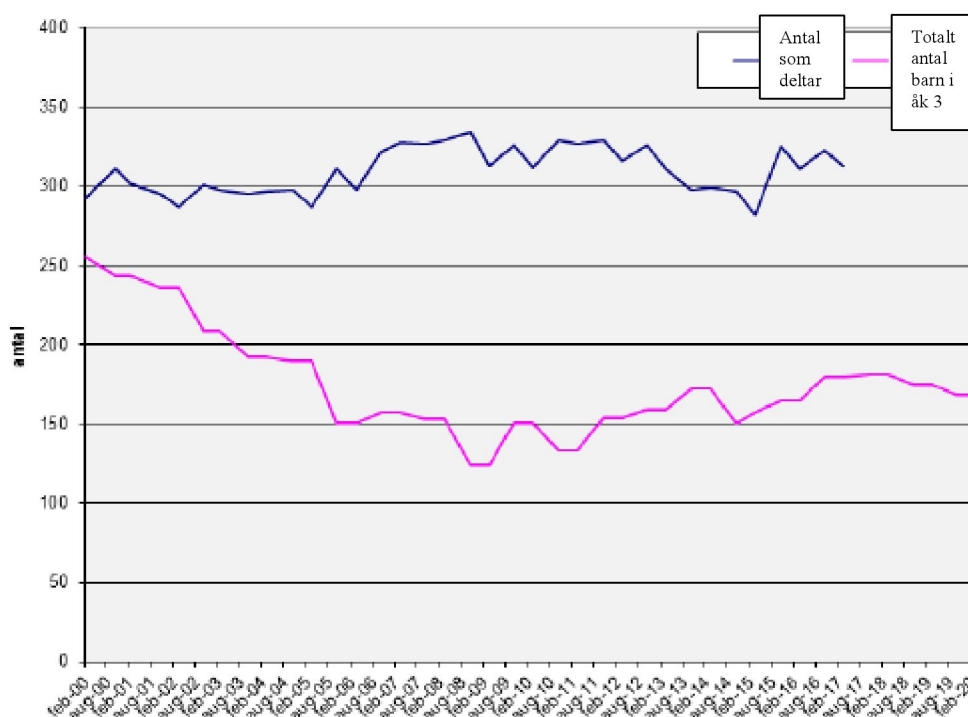
En av enhetens viktigaste uppgifter är att stötta kommunens föreningar för att underlätta för dem att utveckla och förbättra sina respektive verksamheter. Exempel på detta är prova på-verksamheter där samarbete med skola, föreningar och enheten genomförs och där ungdomar ges möjlighet att prova olika idrotter för att i nästa steg börja i någon av kommunens föreningar om de hittar en aktiviteter som de vill fortsätta med. Syftet är att dels få ut ungdomar i en fritidssysselsättning och samtidigt generera nya medlemmar till våra föreningar. En sådan verksamhet som funnits i kommunen i många år är SKUTT, (skolungdom testar träning), där elever i årskurs 3 till 5 får dels under tre dagar i slutet av sommarlovet och dels ett par dagar på höstlovet prova på en mängd olika aktiviteter och idrotter. En förändring av SKUTT-aktiviteterna är att de spridits över året och mer fokuserat på prova på-verksamheten så att fler ungdomar fått möjligheten att hitta en fritidssysselsättning.

För att hjälpa nyanlända in i föreningslivet har kommunen valt att etablera en sk "fotbollssluss" med kommunens fotbollsföreningar i allmänhet och med Sibbhults IF i synnerhet. Projektet är uteslutande för att stötta våra nyanlända samt föreningslivet men drivs i kommunens regi för samordningens skull. Projektiden är att de nyanlända pojkarna och flickorna ska få möjlighet att träna under strukturerade former i en fotbollsskola och lära sig det svenska fotbolls- och föreningssystemet för att senare slussas ut i olika föreningar i kommunen. Mottagare av projektets insatser är främst nyanlända pojkar och flickor med uppehållstillstånd boende i kommunen i åldern 13-21 år.

Resultat av kultur – och fritidsverksamheten

Musikskolan

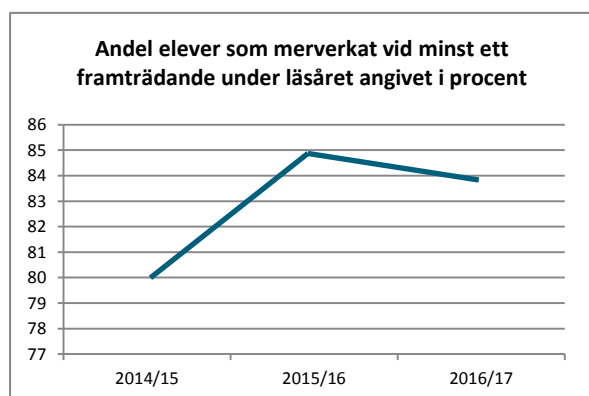
Elevantalet ökade läsåret 2015/2016 och har därefter varit nästan oförändrat under det senaste läsåret. Elevantalet är normalt alltid något högre under höstterminerna, vilket ger linjediagrammet ett "sågtandsutseende". Musikskolan har klarat av att behålla en total volym på ca 300 elever under redovisad 17-årsperiod, trots att elevunderlaget minskat med nästan 35 %, från ca 250 till ca 170 barn per årskurs. Variationerna i elevantal beror i första hand på hur många som väljer att börja. Andelen flickor är relativt konstant kring 60 %. Andelen flickor i den frivilliga musikundervisningen i kommunen ligger fortfarande något över riksgenomsnittet som 2016 var 59 %.

På skolor där musikskolan har svårt att erbjuda bra tider p.g.a. bristande lokaltillgång, blir ofta elevutvecklingen negativ. Bra och praktiska tider blir därför en oerhört viktig kvalitetsfaktor.

Elevernas studietid i musikskolan är ganska konstant över tid. Medelstudietiden blir i en frivillig verksamhet ett mått på elevernas värdering av verksamhetens kvalitet. För läsåret 16/17 ökade medelstudietiden något. Tittar man över tid ser vi att elever faktiskt deltar något längre tid idag än för 10-15 år sedan. Statistiken antyder en liten kvalitetsförbättring men det går inte att dra några långtgående slutsatser av detta. Ökningen av medelstudietiden över en längre period hänger troligen samman med att barn påbörjar fritidsaktiviteter tidigare, idag börjar man ofta spela instrument i 6- eller 7-årsåldern.

När det gäller antalet elever som har deltagit i ett framträdande så visar årets resultat på en liten tillbakagång från läsåret 2015/2016. Utfallet skiljer sig mycket mellan de olika pedagogerna vilket tyder på att vi behöver arbeta för en större likvärdighet.

Fr o m vårterminen 2016 genomförs en årlig brukarenkät avseende verksamhetens kvalitet ur ett helhetsperspektiv. Svarsfrekvensen är dock så låg att några slutsatser inte går att dra av denna enkät.

Kommunens kultur- och fritidsverksamhet

Ett första dialogmötet deltog 14 ungdomar från 5 olika föreningar. Enheten har varit representerad vid de medborgardialoger som genomförts i byarna och på högstadieskolorna under året för att där fånga upp ungdomarnas synpunkter som de om sin fritid.

I Skapande Skola-gruppen finns representanter från respektive grundskola samt representanter från Kultur och Fritidsenheten. Gruppen samordnar det utbud och aktiviteter som genomförs inom ramen för Skapande skola. Skapande skola-gruppen jobbar efter en fyra års-cykel där eleverna under sin skoltid ska möta både professionella aktörer samt själva delta i skapande verksamhet inom områdena dans, konst, scen och musik. Kultur- och Fritidsenhetens utbud och aktiviteter riktade till barn och unga anpassas i möjligaste mån efter denna cykel för att möjliggöra synergieffekter där skolan och Kultur kan samarbeta kring specifika projekt och aktiviteter.

En handlingsplan för skolbibliotek arbetades fram under 2016 och som fastställdes våren 2017 för att tas i bruk läsåret 2017/2018. Handlingsplanen konkretiserar vilka olika aktiviteter som skolorna erbjuder för respektive årskurs där fokus ligger på läsfrämjande insatser, källkritik samt statusuppdateringar av skolornas boksamlingar. På grund av rekryteringsprocess av ny bibliotekarie har inte arbetet med planen fullt ut kunnat genomföras. Planen är att under vårterminen 2018 ska skola och biblioteksverksamheten jobba fullt ut efter planen. Vid de tillfälle då det erbjudits dockteater på biblioteket har vi haft i snitt cirka 15 barn. På familjelördagarna har det kommit i snitt kommit cirka 30 barn och på sommarboken deltog det 105 stycken barn.

Fritidsgårdens personal har bedrivit uppsökande verksamhet under året för att fånga upp ungdomarnas synpunkter på fritidsgårdens verksamhet och det har bland annat resulterat i att personal och ungdomar tillsammans under höstlovet målade om fritidsgården och nya möbler samt spel införskaffades. Personalstyrkan har ökat under året och efter dialog med eleverna på Göingeskolan har beslut tagits att öppna fritidsgården ytterligare en dag i veckan och gården kommer nu att ha öppet onsdagar och fredagar. I början av året hade fritidsgården cirka 30 medlemmar och vid senaste avstämningen som gjordes tidigare i höstas låg medlemsantalet på 55 ungdomar, där det uppskattas att 2/3 är pojkar.

Genom sommarlovsaktiviteter, som har möjliggjorts genom statligt sommarlovsstöd, har såväl flickor som pojkar med olika social bakgrund stimulerats till deltagande, vilket dessutom har medfört att nya kontaktytor kunnat skapas mellan barn som annars inte hade varit möjligt. 55 % (966 elever) av de som var berättigade deltog i någon eller några av sommarlovsaktiviteterna.

Genom att kunna dela ut gratis badkort har det möjliggjort för barn och ungdomar att möta vatten på ett tryggt och säkert sätt och kommunens friluftsbad har blivit en mötesplats där barn och ungdomar kunnat mötas över gränser, såväl sociala som kulturella, på lika villkor. Det har i kommunen blivit en neutral plats där möjlighet ges att hitta nya vänskaper. Totalt har 966 pojkar och flickor deltagit och nyttjat någon av kommunens sommarlovsaktiviteter i år, 55 %. Under 2017 så var 22 barn i augusti och under höstlovet 2017 30 barn med i olika SKUTT-aktiviteter och 30 barn har nu hittat en förening att vara med i.

Under året har en liknande aktivitet genomförts riktad mot ungdomar med någon typ av funktionsnedsättning. Det var i snitt 5 deltagare per idrott, alla i åldern 7-14 år. I fyra av dessa fem föreningar fortsatte deltagare i föreningarna även efter prova på-perioden under våren. En aktuell uppföljning i höst är inte framtagen men planer finns för en fortsättning till våren.

I dagsläget har vi cirka 13-14 pojkar aktiva i fotbollsslussen som regelbundet deltar på träningar och övriga aktiviteter. Under året har 9 pojkar slussats ut till någon fotbollsförening. Via de nyligen genomförda dialogmötena riktade mot ungdomar på Göinge- respektive Snapphaneskolan har kontakt etablerats med några intresserade flickor, en grupp som tidigare varit svårt att nå. Planen är att träning med denna grupp skall starta upp efter nyår. Antalet aktiva deltagare och presumtiva deltagare i projektet har minskat under året då ett antal ungdomar har lämnat kommunen antingen då de flyttat till annan kommun eller lämnat landet. Projektet löper för närvarande på till sommaren 2018 och en utvärdering kommer att göras under våren för nytt beslut angående dess fortsättning.

Måltider

Måltidsenheten utgör en stödfunktion till verksamhetsområden Familj och Utbildning respektive Arbete och Inflyttning och ansvarar för att måltider planeras, tillagas, levereras och serveras till barn och ungdomar inom förskola, grundskola, fritidshem och gymnasieskola.

Under en vanlig skoldag serveras ca 1800 elever och vuxna lunch samt i förskolan ca 450 barn och 120 vuxna i genomsnitt per dag. Utöver lunchen serveras även frukost och mellanmål till förskola och fritidshemmens verksamheter. En del av lunchportionerna i skola och förskola levereras av extern leverantör (Restaurang Tranan).

Måltidsenheten ansvarar för de 12 storkök som finns i kommunen, medan kärnverksamheten själva ansvarar för de avdelningskök som finns på vissa förskolor. Till avdelningsköken levererar måltidsenheten komplett lunch medan kärnverksamheten själva står för resten av måltidsplaneringen. Som stöd rekommenderas verksamhetspersonalen att använda sig av måltidsenhetens menyförslag.

Eftersom servicegraden från måltidsenheten är på varierande nivåer, ger det olika förutsättningar att kunna påverka måltidernas slutresultat. Vilken nivå det blir styrs främst av vilka lokaler som finns tillgängliga för måltidshanteringen. 9 av 14 förskoleenheter får lunch levererad direkt till avdelningskök med verksamhetspersonal medan fem förskolor har tillagningskök eller mottagningskök, med helt andra förutsättningar för kocken att kunna samverka och påverka.

Skolrestaurangerna har antingen tillagnings- eller mottagningskök med anställda kockar. Två skolrestauranger delas mellan två olika skolor (Prästavångskolan/Göingeskolan samt GUC/Mölleskolan).

För att gynna samverkan och följa den gemensamma utvecklingen finns olika forum och nätverk inom måltidsenheten för kockarna. Dessa forum fungerar också som stöd och ökar förmågan att lära av varandra.

Grundsyftet med måltiderna är att de ska bidra till individernas utveckling och lärande. Genom de måltider som serveras kan man också främja goda matvanor och visa en sund inställning till mat, hälsa och miljö. Det finns stora möjligheter att på olika sätt integrera måltiderna i det pedagogiska arbetet för alla åldersgrupper.

Livsmedelsverkets måltidsmodell består av sex pusselbitar som alla är viktiga för att matgästerna ska må bra av maten och känna matglädje.

2017 års prioriteringar för måltiderna

Under 2017 har en tydlig prioritering varit att lyfta den totala måltidsupplevelsen.

Det har berört menyernas näringsriktighet, utbud, variation och matsvinn såväl som måltidsmiljöns fysiska utsmyckning och den psykosociala miljön i samband med måltiderna.

Eftersom detta stora utvecklingsarbete kräver lyhörda och förändringsbenägna medarbetare har en av prioriteringarna också varit att ytterligare stärka medarbetarna i sina förmågor.

Då en stor del av barn och elever har olika språk och nationaliteter finns det en stor variation i matkultur, den utmaning som det för med sig kring måltiderna har varit en annan prioritering. Fokus har också varit på att planera för kommande enheter för att främja måltidsupplevelsen på bästa sätt.

Resultat och analys av måltider

Så här har det gått med våra prioriteringar

Skolrestaurangerna har arbetat mycket med den fysiska måltidsmiljön vilket, utifrån dialoger med personal och elever, skapat en större trivsel för både elever och personal i jämförelse med situationen för några år sedan. Den ökade trivselen har också lett till bättre samverkan mellan köks- och verksamhetspersonal, vilket på sikt troligtvis även kommer att gynna arbetet med att integrera måltiderna i det pedagogiska arbetet²⁰. Kökspersonal och elevråd/matråd har ökat sin samverkan och eleverna har där tydligt visat sin uppskattning för kökspersonalens utvecklingsarbete.

Inom förskolan har planering av flera bufféservingar och gemensamma matsalar gjorts för att kocken närmare ska kunna möta de små matgästerna och samverka mer med pedagogerna. Syftet med detta är att tidigt få in en nyfikenhet för vad som ingår i maten, exempelvis kan det handla om att våga smaka samt lära sig värna om miljön. Att servera förskolans mat i buffé minskar även matsvinn och arbetsbelastning. Utfallet av denna planering kommer att kunna synas tidigast under nästkommande år (2018). Vid vissa förskoleenheter har samarbetet kommit igång tydligare gällande integrerade måltider medan andra har en längre startsträcka.

Andelen ekologiska livsmedelsinköp har ökat till 30 % och svenskt kött ligger nu på över 90 %, de nya livsmedelsavtalen förväntas kunna bidra till att ytterligare öka andelen ekologiskt och svenskt framleddes.

²⁰ Integrerade måltider innebär att mat och måltid ingår som en naturlig del av förskolans verksamhet och vävs in i arbetet kring barnens utveckling och lärande.

Så här har det gått utifrån vårt uppdrag

Utbudet har tydligare anpassats till målgrupperna och detta har, enligt vår värdering, visat sig genom en ökad åtgång av mat. Varje kök gör dagliga uppföljningar av den faktiska åtgången i förhållande till vad som tillagats och där syns att mängden uppäten mat per person har ökat. Det är glädjande eftersom det ofta är ett problem i skolan att eleverna äter för lite mat och då får svårt att klara sig genom skoldagen.

I skolrestaurangerna äter allt fler elever och de tar en allt större andel grönsaker eftersom kockarna arbetat med att utöka utbudet i salladsbuffén. Mängden utserverad salladsbuffé har ökat mer än det ökade antalet matgäster har gjort. Det finns många barn i fritidshem och de äter med god aptit. Många vuxna äter av maten vilket visar på en större nöjdhet även hos de vuxna.

Näringsberäkning av skollunchen visar att en portion upplagd enligt tallriksmodellen följer näringsrekommendationerna men när barn och även vuxna tar sin mat ser vi ofta att man fördelar sin tallrik på annat sätt, detta är något som vi tillsammans med verksamheten behöver jobba mer med. Kundundersökningar bland matgästerna i skolan utförs men behöver återkomma mer strukturerat för att ytterligare förbättra måltiderna som helhet. För detta behövs någon typ av digitalt verktyg.

Flödet vid påfyllning av mat i skolrestaurangerna fungerar inte alltid eftersom eleverna är hungriga och vill ha sin mat genast vilket i sin tur påverkar den psykosociala miljön för såväl matgäster som personal. Matsvinnet påverkas också negativt av dessa situationer eftersom matgästerna då hellre tar mycket mat på tallriken än köar två gånger. För att motverka detta behöver vi sträva efter att ytterligare optimera såväl flöden i matsal/kök som flödet av elever in och ut ur matsalen.

I skolan och förskolan arbetar vi främst med att följa och mäta tallrikssvinn samt serveringssvinn. Vid senaste mätningen hösten 2017 var genomsnittet av tallrikssvinnet 16 g per person, vilket ger totalt ca 34 kg tallrikssvinn per serveringstillfälle. Tendensen är att tallrikssvinnet minskar när man mäter och visar detta för matgästerna, medan det därefter stiger något igen. Serveringssvinnet ligger högre på enheter som inte själva tillagar maten, dvs det är lättare att kunna ta tillvara på maten om den är tillagad i samma kök som den serveras. Vår slutsats är att ökad samverkan mellan matgäster, kökspersonal och verksamhet kommer ge ett mer stadigvarande lågt matsvinn då förståelse för vad som orsakar matsvinn troligtvis kommer att öka.

Inom förskolan synes barn och vuxna nöjda med måltiderna även om det här är svårare att tydligt mäta kundnöjdheten. Enkäter som förskolan genomför med vårdnadshavare bör beröra fler och tydligare frågor kring måltiderna. Det är en god samverkan mellan köks- och verksamhetspersonalen.

Förskolechefgruppen har i samråd med måltidsenheten nyligen fattat beslut gällande att till vardags inte servera socker i förskolan, utan hålla det till enstaka festliga tillfällen. Detta följer Livsmedelsverkets rekommendationer och kommer att träda i kraft i februari 2018. Syftet med beslutet är att förskolan undviker att servera socker (t ex godis, läsk, bakverk och glass) av hälsoskäl.

Förvaltningens samlade rekommendationer

- Genom att arbeta med att laga maten så nära gästen som möjligt kan vi ytterligare öka samverkan med såväl matgäst som verksamhetspersonal och samtidigt minska klimatpåverkan i form av matsvinn och transporter. För detta arbete krävs bl a kompetent kökspersonal och ändamålsenliga lokaler
- Vi behöver bli bättre på att tydligare mäta kundnöjdheten återkommande för att inte stanna av i vår utveckling
- Matsvinnet mäts och följs upp inom måltidsenheten men vi behöver tillsammans med verksamheten sätta upp tydligare mål för vad som gemensamt ska uppnås.

- En stor utmaning framåt ligger i att implementera måltidsstrategin genom utbildning och information. Utifrån den plattformen kan vi skapa större samverkan mellan personalgrupper så att vi strävar mot väl förankrade gemensamma och begripliga mål
- Vi behöver tydliggöra kopplingen mellan måltiderna som en helhet och individens lärande och utveckling. Maten är inte enbart att betrakta som bränsle/energi utan genom att lära om mat och måltid kan vi ge barnen/eleverna bättre förutsättningar till utveckling och inläring samtidigt som individen även grundlägger en hälsosam och hållbar livsstil. Måltiden är också en stor social aktivitet vars betydelse inte ska underskattas

Bilaga 1 Kommunens uppdrag och prioriteringar

I följande avsnitt återfinns en kort beskrivning av de olika verksamheternas grunduppdrag. Det är i relation till grunduppdraget som verksamhetsrapporten är skriven, kompletterat med politiska prioriteringar. Den politiska strategin ”En bra start i livet”²¹ kommer inte behandlas i denna rapport, utan utgör grunden för en separat verksamhetsrapport.

Förskolans uppdrag

Förskolan är i hög grad en lagstyrd verksamhet, utifrån skollagen och med en läroplan som anger målsättningar för barnens utveckling och lärande, barnens inflytande i verksamheten och relationen till föräldrarna. Den tar också upp hur förskolan ska samverka med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Förskolan styrs av:

- Skollagen
- Nationell läroplan för förskolan
- Statliga förordningar

I enlighet med läroplanen för förskolan ska varje förskola arbeta med barnen gällande:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Barns inflytande
- Övergång och samverkan

Utifrån nationella mål i styrdokument, Familj och utbildnings gemensamt satta mål, politikens strategi *En bra start i livet* planerar man och genomför olika insatser. Parallellt med dessa övergripande mål driver också varje förskolechef egna utvecklingsområden på sina förskolor, beskrivna i enhetsmål.

Grundskolans uppdrag

Grundskolan är en nioårig obligatorisk skolform, till för alla barn mellan 7 och 16 år. 6-åringar har möjlighet att börja i förskoleklass. Skolplikten upphör vid utgången av vårterminen det kalenderår då barnet fyller 16 år. Grundskolans uppdrag är att främja lärande där eleven ska stimuleras att inhämta kunskaper. I samarbete med hemmen ska skolan främja elevernas utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedborgare. Skolan ska präglas av omsorg om individen, omtanke och generositet. Skolan har i uppdrag att överföra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. En viktig uppgift är att ge överblick och sammanhang. Eleverna ska få möjligheter att ta initiativ och ansvar. De ska ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att arbeta självständigt och lösa problem. Eleverna ska kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ. Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade.

Grundskolans uppdrag styrs av:

- Skollagen
- Nationell läroplan för det obligatoriska skolväsendet samt förskoleklass
- Kursplaner i alla ämnen
- Statliga förordningar

²¹ Strategin tar sikte på unga invånare i kommunen och att de ska ges goda livsvillkor, som innebär att alla barn ska växa upp i trygga familjer under säkra förhållanden, hälsosamma levnadsvanor och ett psykiskt välbefinnande.

Utifrån nationella mål i styrdokument, Familj och utbildnings gemensamt satta mål, politikens strategi En bra start i livet planerar man och genomför olika insatser. Parallellt med dessa övergripande mål driver också varje rektor egna utvecklingsområden på sina enheter, formulerade i enhetsmål.

Grund- och gymnasiesärskolans uppdrag

Grundsärskolan är ett alternativ till grundskolan för elever som inte bedöms kunna nå upp till grundskolans kunskapskrav på grund av att de har en funktionsvariation. Grundsärskolans läroplan innehåller tre delar: skolans värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer för utbildningen samt kursplaner som kompletteras med kunskapskrav. Kursplanerna är anpassade för de elever som går i grundsärskolan, framför allt när det gäller de teoretiska delarna. Gymnasiesärskolan är fyraårig och frivillig och vänder sig till ungdomar med funktionsvariation. Det finns nio yrkesinriktade nationella program. Det finns också individuella program för elever som behöver en utbildning som är anpassad för de egna förutsättningarna.

Grundsärskolans och gymnasiesärskolans uppdrag styrs av:

- Skollagen
- Läroplan och kursplaner för grundsärskola och gymnasiesärskola
- Statliga förordningar

Fritidshemmets uppdrag

Fritidshem är en pedagogisk gruppverksamhet med uppgift att komplettera skolan och erbjuda barn en meningsfull fritid och ett stöd i elevernas sociala och allmänna utveckling. Utbildningen ska ta till vara elevernas lust att lära. Den utgår från nationella mål och ska ta hänsyn till elevernas behov, erfarenheter och tänkande, samt anpassas till att elever har olika förutsättningar. Fritidshemmet är organiserat så att det möjliggör för föräldrar att förvärvsarbeta eller studera.

Fritidshemmets uppdrag styrs av:

- Skollagen
- Nationell läroplan för fritidshemmet

Barn- och elevhälsans uppdrag

Skollagen reglerar att det ska finnas en samlad elevhälsa i kommunen. Eleverna ska ha tillgång till medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetenser. Elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. I lagen anges att elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Barn- och elevhälsans stödjer förskolor och skolor på individ-, grupp och organisationsnivå. Inom förskolan finns ett barnhälsoteam. På respektive skola finns ett elevhälsoteam. Personal från den centrala barn- och elevhälsan finns representerade i dessa.

Introduktionsprogrammets uppdrag

Inom Östra Göinge kommun bedrivs 4 introduktionsprogram på Göinge Utbildningscenter. Dessa är Preparandutbildningen (IMPRE), Yrkesintroduktion (IMYRK), Individuellt alternativ (IMIND), och Språkintröduktionen (IMSPR). De olika programmen har olika syften och riktar sig till olika målgrupper, dock har de alla målet, att så fort som det är möjligt för den enskilde eleven, ska studierna leda till fortsatta studier eller etablering på arbetsmarknaden. Utbildningen vänder sig till de elever som är mellan 16-20 år och inte har uppnått behörighet till nationella program.

Kommunala aktivitetsansvaret

Kommunen fick ett förstärkt aktivitetsansvar i och med lagändringen i januari 2015. Lagändringen innebär att *”kommunen ska löpande under året hålla sig informerade om hur unga som har fullgjort sin skolplikt men inte fyllt 20 år och inte genomfört eller har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskola, gymnasiesärskola eller motsvarande utbildning är sysselsatta. Hemkommunen ska erbjuda individuella åtgärder som i första hand ska syfta till att motivera unga att påbörja eller återuppta en utbildning. Kommunerna ska också dokumentera sina insatser på lämpligt sätt och föra register över de unga som omfattas av ansvaret.”* 29 kap. 9 § skollagen

Musikskolans uppdrag

Musikskolans huvuduppdrag är att erbjuda barn- och ungdomar kvalitativ frivillig musikundervisning till låg kostnad. Utöver grunduppdraget har verksamheten även ett bredare ansvar för kulturen i stort. Musikskolan ska vara en drivande kraft i musiklivet och kulturutbudet. Ett nav i Östra Göinges kulturella infrastruktur.

Kultur- och fritidsenhetens uppdrag

Kultur- och Fritidsenheten ska verka för att det finns goda förutsättningar för kultur- och fritidsaktiviteter i kommunen, och ansvara för helheten för vad som erbjuds kommuninvånarna. Enheten riktar sig till alla kommuninvånare, dock är barn och unga en prioriterad grupp. Föreningar och andra aktörer inom den idéburna sektorn spelar en viktig roll för att utveckla, fostra, aktivera och stimulera barn och ungdomar till god hälsa och fysisk utveckling samt ger många kommuninnevånare en positiv och utvecklande fritid. Kultur- och Fritidsenheten ska via samarbete och stöd långsiktigt främja och stötta dessa aktörer. Tillsammans arbetar man för att skapa mötesplatser som bland annat leder till samhörighet, integration, aktiv fritid och studiemotivation. Kommunens egna mötesplatser (t ex bibliotek, idrotts- och fritidsanläggningar) är viktiga i detta arbete.

Måltidsenhetens uppdrag

Måltidsenheten utgör en stödfunktion till verksamhetsområdena och ansvarar för att måltider planeras, tillagas, levereras och serveras till barn och ungdomar inom förskola, grundskola, fritidshem och gymnasieskola. Politikens strategi *Den goda måltiden* tillsammans med nationella råd och riktlinjer samt måltidsenhetens gemensamma mål utgör basen för planering och insatser kopplat till måltiderna. Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan erbjudas kostnadsfria och näringsriktiga skolmåltider. I gymnasieskolan finns inget lagkrav på att det ska serveras skolmåltider, det är kommunen som beslutar om vilken mat som ska serveras och hur serveringen ska gå till. För barn i fritidshem och förskola ingår måltiderna som en del av omsorgen av barnen. Enligt styrdokumentet ska det serveras varierade och näringsriktiga måltider jämnt fördelade över dagen. Matråden ses som ett viktigt samverkansforum mellan kök, matgäster och kärnverksamhet. Varje kök har egna inspirationsmål och inriktningar inom ramen för sitt grunduppdrag.